

A – Činnosť Súdu prvého stupňa v roku 2006

Predkladateľ: predseda Bo Vesterdorf

V roku 2006 počet konaní, ktoré Súd prvého stupňa meritórne rozhodol, už po druhý rok prevyšuje počet podaných návrhov (436 meritórne rozhodnutých konaní v porovnaní so 432 podaniami). Vo všeobecnosti možno povedať, že počet začatých konaní klesá (432 v porovnaní so 469 v roku 2005). Tento pokles je však len zdanlivý a možno ho vysvetliť absenciou konaní týkajúcich sa verejnej služby na Súde prvého stupňa v roku 2006, pretože tieto konania sú odteraz v právomoci Súdu pre verejnú službu¹. V skutočnosti okrem sporov verejnej služby a osobitných konaní došlo k výraznému nárastu počtu začatých konaní, ktorý dosahuje až 33 % (387 konaní v porovnaní s 291 v roku 2005). Kým počet konaní začatých v oblasti ochranných známk stúpol o 46 % (143 v roku 2006 v porovnaní s 98 v roku 2005), počet konaní týkajúcich sa iných oblastí ako duševné vlastníctvo a verejná služba vzrástol o 26 % (244 v porovnaní so 193). Počet konaní, v ktorých sa meritórne rozhodlo klesá (436 v porovnaní so 610), je však potrebné zohľadniť skutočnosť, že v roku 2005 bolo 117 konaní postúpených na Súd pre verejnú službu. Ak neberieme do úvahy tieto konania, pokles počtu meritórne rozhodnutých konaní v roku 2006 zostáva, ale je menej výrazný (436 v porovnaní so 493).

Počet prebiehajúcich konaní zostáva v porovnaní s predchádzajúcim rokom v konečnom dôsledku stály, to znamená mierne nad tisíc (1 029 v porovnaní s 1 033 v roku 2005). V tomto ohľade možno poznamenať, že konania z oblasti duševného vlastníctva predstavovali k 1. januáru 2007 takmer 25 % z celkového množstva prebiehajúcich konaní. Preto, hoci na jednej strane 82 konaní o verejnej službe ešte stále prebieha na Súde prvého stupňa, a na druhej strane boli už na Súd prvého stupňa podané prvé odvolania proti rozsudkom Súdu pre verejnú službu (celkovo 10 k 31. decembru 2006), charakter sporov začatých Súdom prvého stupňa sa postupne mení a sústreď sa viac na hospodárske spory.

Pokiaľ ide o priemernú dĺžku trvania konania na jednom stupni, táto v roku 2006 mierne stúpila, keďže s výnimkou sporov o verejnej službe a sporov o duševnom vlastníctve, vzrástla z 25,6 mesiaca v roku 2005 na 27,8 mesiaca v roku 2006. Je však potrebné poznamenať, že v roku 2006 bolo uplatnenie skráteného súdneho konania ustanoveného v článku 76a rokovacieho poriadku Súdu prvého stupňa priznané Súdom prvého stupňa v 4 konaniach z 10, v ktorých boli podané žiadosti o prejednanie veci v skrátenom konaní.

Okrem toho pani Pernilla Lindh, vymenovaná za sudkyňu na Súdnom dvore, ako aj pán Paolo Mengozzi a pani Verica Trstenjak, vymenovaní za generálnych advokátov na Súdnom dvore, 6. októbra opustili Súd prvého stupňa. V ten istý deň ich nahradili v uvedenom poradí páni Nils Wahl, Enzo Moavero Milanesi a Miro Prek.

V rámci tejto správy nie je možné podrobne obsiahnuť celé bohatstvo judikatúry Súdu prvého stupňa za rok 2006. Preto uvedieme len najvýznamnejšie prínosy judikatúry

¹ V roku 2006 však Súd pre verejnú službu jednu vec postúpil na Súd prvého stupňa.

tohto roku, ktorých výber nevyhnutne zahŕňa určitú subjektivitu². Ide o sporové konania vo veci zákonnosti (I), sporové konania o náhradu škody (II), a napokon sporové konania o nariadení predbežného opatrenia (III).

I. *Sporové konania vo veci zákonnosti*

A. **Prípustnosť žalôb podaných na základe článkov 230 ES a 232 ES**

V priebehu roka 2006 najvýraznejší vývoj v tejto otázke zaznamenali pojem napadnuteľný akt a v menšom rozsahu aj pojem aktívna legitímácia.

1. **Akty, ktoré môžu byť predmetom žaloby**

Podľa ustálenej judikatúry predstavujú akty alebo rozhodnutia, ktoré môžu byť predmetom žaloby o neplatnosť podľa článku 230 ES opatrenia, ktoré majú záväzné právne účinky ovplyvňujúce záujmy žalobcu tým, že spôsobujú výraznú zmenu v jeho právnom postavení³. V roku 2006 bola aktuálnosť tejto otázky preukázaná v najmenej siedmich konaniach.

Na prvom mieste, tromi rozsudkami boli objasnené hranice žaloby o neplatnosť proti aktom prijatým Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF)⁴. V prvom rade, v rozsudku **Camós Grau/Komisia**, Súd prvého stupňa zastával názor, že vyšetrovacia správa OLAF-u spochybňujúca žalobcu nezmenila podstatným spôsobom jeho právne postavenie, najmä z toho dôvodu, že táto správa neukladá žiadnu, ani procesnú povinnosť orgánom, ktorým je určená. V druhom rade, Súd prvého stupňa v rozsudku **Tillack/Komisia** podľa rovnakej úvahy upresnil, že ani poskytnutie informácií vnútroštátnym súdnym orgánom zo strany OLAF-u nemožno napadnúť žalobou o neplatnosť. Odovzdanie informácií OLAF-u, s ktorými sú síce vnútroštátne orgány povinné zaobchádzať opatrne, nemá nijaký právny účinok vo vzťahu k týmto orgánom, ktorým zostáva možnosť rozhodnúť sa, aké kroky je potrebné prijať ohľadom vyšetrovaní OLAF-u. Napokon v treťom rade, v uznesení **Strack/Komisia**, Súd prvého stupňa rozhodol, že úradník, ktorý informoval OLAF o prípadných postihnutelných správaniach, nemal právo napadnúť prostredníctvom žaloby o neplatnosť rozhodnutie o skončení vyšetrovania, ktoré bolo začaté na základe jeho oznámenia.

² Napríklad nie je uvedené antidumpingové právo, v ktorom však došlo k zaujímavému vývoju, najmä v rozsudku Súdu prvého stupňa z 24. októbra 2006, Ritek a Prodisc Technology/Rada, T-274/02, zatiaľ neuverejnený v Zbierke, a taktiež ani právo verejnej služby.

³ Rozsudky Súdneho dvora z 11. novembra 1981, IBM/Komisia, 60/81, Zb. s. 2639, bod 9, a zo 14. februára 1989, Bossi/Komisia, 346/87, Zb. s. 303, bod 23.

⁴ Pozri v tomto poradí rozsudky Súdu prvého stupňa zo 6. apríla 2006, Camós Grau/Komisia, T-309/03, Zb. s. II-01173; zo 4. októbra 2006, Tillack/Komisia, T-193/04, zatiaľ neuverejnený v Zbierke, a uznesenie Súdu prvého stupňa z 22. marca 2006, Strack/Komisia, T-4/05 (preskúmané v konaní o odvolaní, C-237/06 P), zatiaľ neuverejnené v Zbierke.

Na druhom mieste, v dvoch rozsudkoch vyhlásených v roku 2006 v rámci konania nazvaného „Rakúske banky – klub Lombard“, je uznaná prijateľnosť žalôb podaných proti rozhodnutiam prijatým vyšetrovateľom Komisie⁵. Na jednej strane v rozsudku **Österreichische Postsparkasse a Bank für Arbeit und Wirtschaft/Komisía**, dve úverové inštitúcie žiadali zrušenie rozhodnutí o predložení politickej strane nedôverných verzií oznámení o výhradách, ktoré sa týkali stanovenia bankových sadzieb. Vo svojom rozsudku Súd prvého stupňa rozhodol, že rozhodnutie Komisie, ktorým informuje podnik zúčastnený na konaní o porušení o tom, že na informácie ktoré predložil, sa nevzťahuje povinnosť dôverného zaobchádzania zaručená právom Spoločenstva, a teda ich možno oznámiť tretej osobe sťažovateľovi, má voči predmetnému podniku právne účinky, pričom spôsobuje výraznú zmenu v jeho právnom postavení. Preto toto rozhodnutie predstavuje napadnuteľný akt. Na druhej strane, v rozsudku **Bank Austria Creditanstalt/Komisía**, Bank Austria Creditanstalt žiadala zrušenie rozhodnutia audítorského poradcu, ktorým bola zamietnutá jej námietka voči uverejneniu nedôvernej verzie rozhodnutia Komisie v Zbierke. Vo svojom rozsudku sa Súd prvého stupňa domnieval, že rozhodnutie prijaté audítorským poradcom na základe článku 9 tretieho odseku rozhodnutia č. 2001/462⁶ má právne účinky, keďže obsahuje vyjadrenie o tom, či text, ktorý má byť uverejnený, obsahuje nielen obchodné tajomstvo alebo iné informácie požívajúce podobnú ochranu, ale aj iné informácie, ktoré nemôžu byť prezradené verejnosti buď z dôvodu pravidiel práva Spoločenstva, ktoré ich osobitne chránia, alebo z dôvodu, že patria medzi informácie, ktoré sú predmetom profesijného tajomstva. Takéto rozhodnutie teda takisto predstavuje napadnuteľný akt.

Na treťom mieste, v rozsudku **Deutsche Bahn/Komisía**⁷ Súd prvého stupňa upresnil význam pojmu napadnuteľný akt vzhľadom na rozhodnutia prijaté Komisiou v oblasti štátnej pomoci podľa článku 4 ods. 2 nariadenia č. 659/1999⁸. V prejednávacom prípade člen Komisie zodpovedný za oblasť dopravy písomne oznámil žalobkyni, že sa nevyhoví jej sťažnosti, v ktorej žiadala začatie konania podľa článku 88 ods. 2 ES. V liste boli jasne a zrozumiteľne uvedené dôvody, pre ktoré vnútroštátne opatrenie nemalo byť považované za pomoc v zmysle článku 87 ods. 1 ES. Komisia však uviedla, že išlo iba o informačný list, a nie o rozhodnutie podľa článku 4 ods. 2 nariadenia č. 659/1999, a preto tento list, ktorý nemá právne účinky, nepredstavuje napadnuteľný akt.

Súd prvého stupňa však rozhodol, že list zaslaný Komisiou podniku sťažovateľovi patrí do oblasti uplatnenia článku 230 ES, keďže pokiaľ sú Komisii predložené informácie týkajúce sa údajne protiprávnej pomoci, je podľa článku 10 ods. 1 nariadenia č. 659/1999 povinná tieto informácie bez meškania preskúmať. Komisia sa nemôže uspokojiť – ako jej umožňuje

⁵ Rozsudky Súdu prvého stupňa z 30. mája 2006, Bank Austria Creditanstalt/Komisía, T-198/03, a zo 7. júna 2006, Österreichische Postsparkasse a Bank für Arbeit und Wirtschaft/Komisía, T-213/01 a T-214/01, zatiaľ neuverejnené v Zbierke. Rozhodnutie Komisie 2004/138/ES, z 11. júna 2002, týkajúce sa konania o uplatnenie článku 81 ES (vo veci COMP/36.571/D-1, Rakúske banky – „klub Lombard“) (Ú. v. EÚ 2004, L 56, s. 1).

⁶ Rozhodnutie Komisie 2001/462/ES z 23. mája 2001 o pôsobnosti vyšetrovateľov v niektorých konaniach vo veci hospodárskej súťaže (Ú. v. ES L 162, s. 21; Mim. vyd. 08/002, s. 151).

⁷ Rozsudok Súdu prvého stupňa z 5. apríla 2006, Deutsche Bahn/Komisía, T-351/02, zatiaľ neuverejnený v Zbierke.

⁸ Nariadenie Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku [88] Zmluvy o ES (Ú. v. ES L 83, p. 1; Mim. vyd. 08/001, s. 339).

článok 20 uvedeného nariadenia – s informovaním zainteresovanej strany, že neexistujú dostatočné dôvody na zaujatie stanoviska k prípadu, ale zaujme jasné a odôvodnené stanovisko, keď uvedie, že predmetné opatrenie nepredstavuje pomoc. Takýmto konaním Komisia totiž môže iba prijať rozhodnutie v súlade s článkom 4 ods. 2 predmetného nariadenia. Pokiaľ Komisia vydala rozhodnutie, ktoré v podstate zahŕňa rozhodnutie prijaté podľa posledného uvedeného ustanovenia, nie je oprávnená ho vylúčiť z preskúmania súdom Spoločenstva tým, že vyhlási, že také rozhodnutie nevydala, pokúsi sa ho odvolať alebo rozhodne, že rozhodnutie porušením článku 25 nariadenia č. 659/1999 neadresuje dotknutému členskému štátu. V tomto ohľade je bezvýznamné, že tento list nie je výsledkom prijatia konečného rozhodnutia o sťažnosti kolégiom členov Komisie, alebo že také rozhodnutie nebolo uverejnené.

Napokon na štvrtom mieste, v uznesení **Schneider Electric/Komisía**⁹ sa Súd prvého stupňa prvýkrát vyjadril o prijateľnosti žaloby smerujúcej proti rozhodnutiu Komisie začať konanie vo veci dôkladného preskúmania koncentrácie. V prejednávanom prípade Komisia prijala takéto rozhodnutie v rámci správneho konania, ktoré bolo znovu začaté po tom, ako bolo v dvoch rozsudkoch vyslovené zrušenie rozhodnutia o nezlučiteľnosti koncentrácie medzi Schneider Electric a Legrand, výrobcami elektrických materiálov nízkeho napätia, ako aj zrušenie rozhodnutia o oddelení týchto dvoch subjektov¹⁰. Žalobkyňa vzniesla námietky jednak proti rozhodnutiu Komisie o začatí konania vo veci dôkladného preskúmania a jednak proti jej rozhodnutiu o formálnom ukončení konania.

Vo svojom uznesení Súd prvého stupňa vyvodil z okolností prípadu, že podnik, ktorý po tom, ako dosiahol, že Súd prvého stupňa zrušil rozhodnutie Komisie, ktorým mu bola zakázaná koncentrácia, prevedie podnik, ktorý nadobudol počas lehoty, ktorou Komisia disponovala na prijatie nového rozhodnutia, nemôže tvrdiť, že bol poškodený buď rozhodnutím Komisie, vydaným po rozhodnutí o prevode, ktorým bolo znovu začaté konanie vo veci dôkladného preskúmania koncentrácie, alebo rozhodnutím Komisie o formálnom ukončení uvedeného konania vydaným po uskutočnení prevodu, keďže sa toto tvrdenie stáva bezpredmetným. Navyše, Súd prvého stupňa zastáva názor, že rozhodnutie o začatí konania vo veci formálneho zisťovania predstavuje len bežné prípravné opatrenie. Ak je takéto rozhodnutie spojené s predĺžením doby pozastavenia koncentrácie, ako aj s povinnosťou spolupracovať s Komisiou počas konania vo veci dôkladného preskúmania, tieto dôsledky vyplývajúce priamo z nariadenia a teda uplatniteľné na koncentrácie a prirodzene vyplývajúce z predbežnej kontroly zlučiteľnosti koncentrácie, neprekračujú riadne účinky procesného aktu a nemajú vplyv na právne postavenie Schneider Electric. Súd prvého stupňa v tomto ohľade odmieta analógiu so systémom štátnej pomoci Spoločenstva navrhnutú týmto podnikom. Na rozdiel od rozhodnutia prijatého podľa článku 88 ods. 2 ES, ktoré je podľa judikatúry Súdneho dvora spôsobilé vyvolať samostatné právne účinky¹¹, rozhodnutie začať konanie vo veci

⁹ Uznesenie Súdu prvého stupňa z 31. januára 2006, *Schneider Electric/Komisía*, T-48/03 (preskúmané v konaní o odvolaní, C-188/06 P), zatiaľ neuverejnené v Zbierke.

¹⁰ Rozsudky Súdu prvého stupňa z 22. októbra 2002, *Schneider Electric/Komisía*, T-310/01, Zb. s. II-4071, a T-77/02, Zb. s. II-4201.

¹¹ Rozsudok Súdneho dvora z 30. júna 1992, *Španielsko/Komisía*, C-312/90, Zb. s. I-4117, body 21 až 23.

dôkladného preskúmania samo o sebe nepredstavuje žiadnu povinnosť, ktorá by už nebola uvedená v oznámení koncentrácie Komisia z iniciatívy dotknutých podnikov.

2. Aktívna legitímácia

a) *Osobná dotknutosť*

Podľa ustálenej judikatúry, fyzické a právnické osoby iné než príjemcovia rozhodnutia môžu byť osobne dotknuté, len keď sa ich toto rozhodnutie týka z dôvodu ich určitých osobných vlastností alebo zvláštnych okolností, ktoré ich vynímajú z okruhu všetkých ostatných osôb, a takto ich individualizuje podobným spôsobom ako adresátov rozhodnutia¹².

Počas roka 2006, Súd prvého stupňa uplatnil tieto zásady najmä v prípade, ktorý bol predmetom rozsudku **Boyle a i./Komisia**¹³. Tento rozsudok sa týkal rozhodnutia Komisie určeného Írsku, ktorým bola zamietnutá žiadosť o zvýšenie cieľov viacročného usmerňovacieho programu írskej rybárskej flotily („POP IV“). Súd prvého stupňa rozhodol, že žalobcovia, majitelia plavidiel patriacich k írskej rybárskej flotile, neboli síce adresátmi rozhodnutia, ale boli ním osobne dotknutí. Žiadosť o zvýšenie predložená Írskom teda v skutočnosti pozostávala zo skupiny jednotlivých žiadostí majiteľov plavidiel, t. j. žalobcov. Hoci rozhodnutie bolo určené Írsku, týkalo sa skupiny označených plavidiel a bolo ho preto potrebné považovať za súbor jednotlivých rozhodnutí, z ktorých každé ovplyvňuje právne postavenie majiteľov uvedených plavidiel. Počet a totožnosť majiteľov dotknutých plavidiel boli vymedzené a overiteľné už pred dňom vydania napadnutého rozhodnutia a Komisia mohla vedieť, že jej rozhodnutie ovplyvní výlučne záujmy a postavenie uvedených majiteľov. Napadnuté rozhodnutie sa tak v čase jeho prijatia týkalo uzavretého okruhu určitých osôb, ktorých práva upravila Komisia. Takto vytvorená skutková situácia charakterizovala teda žalobcov vo vzťahu ku každej inej osobe a individualizovala ich obdobným spôsobom ako osobu, ktorej je rozhodnutie určené.

b) *Aktívna legitímácia v sporových konaniach týkajúcich sa štátnej pomoci*

V rozsudku Komisia/Aktiongemeinschaft Recht und Eigentum vyhlásenom v roku 2005 Súdny dvor rozhodol jednak, že pokiaľ jednotliviec, ktorý je dotknutou osobou v zmysle článku 88 ods. 2 ES, chce presadiť dodržiavanie svojich procesných práv, môže podať žalobu o neplatnosť rozhodnutia prijatého v závere predbežnej fázy preskúmania pomoci podľa článku 88 ods. 3 ES a jednak, že pokiaľ jednotliviec spochybňuje dôvodnosť rozhodnutia, ktorým bola posúdená samotná štátna pomoc alebo rozhodnutia prijatého na záver konania vo veci formálneho zisťovania, žaloba o neplatnosť tohto rozhodnutia je

¹² Rozsudok Súdneho dvora z 15 júla 1963, Plaumann/Komisia, 25/62, Zb. s. 197, bod 223.

¹³ Rozsudky Súdu prvého stupňa z 13. júna 2006, Boyle a i./Komisia, T-218/03 až T-240/03 (preskúmaný v konaní o odvolaní, C-373/06 P), zatiaľ neuverejnený v Zbierke; pozri tiež rozsudok Súdu prvého stupňa z 13. júna 2006, Atlantean/Komisia, T-192/03, neuverejnený v Zbierke.

prijateľná, len pokiaľ sa mu podarí dokázať, že má osobitné postavenie v zmysle rozsudku Plaumann/Komisia¹⁴.

Dva rozsudky vyhlásené v roku 2006 umožnili Súdu prvého stupňa upresniť uplatnenie tohto rozdielu v prípade, v ktorom Komisia rozhodla bez začatia konania vo veci formálneho zisťovania¹⁵.

Na jednej strane vo veci, ktorá bola predmetom rozsudku **Air One/Komisia**¹⁶, žalobkyňa, talianska letecká spoločnosť, podala na Komisiu sťažnosť, že talianske úrady nezákonne poskytli leteckej spoločnosti Ryanair pomoc vo forme zníženia cien letiskových služieb a asistencie pri pristávaní. Žalobkyňa rovnako vyzvala Komisiu, aby uložila Talianskej republike povinnosť pozastaviť poskytovanie tejto pomoci. Pokiaľ ide o žalobu na nečinnosť, ktorá má so žalobou o neplatnosť spoločnú len tú istú metódu podania žaloby, bolo vhodné, aby Súd prvého stupňa určil, či žalobkyňa bola oprávnená podať žalobu o neplatnosť aspoň jedného z aktov, ktoré mohla Komisia prijať v závere predbežnej fázy konania vo veci preskúmania pomoci. Súd prvého stupňa na tieto účely uplatňuje judikatúru Súdneho dvora a v tejto súvislosti upresňuje pojem „dostatočného konkurenčného vzťahu“ na to, aby podnik mohol byť považovaný za konkurenta príjemcov pomoci a teda dotknutú osobu v zmysle článku 88 ods. 2 ES. V prejednávanom prípade, aby mohla byť žaloba vyhlásená za prijateľnú, Súd prvého stupňa rozhodol, že stačí konštatovať, že žalobkyňa a príjemca pomoci prevádzkujú spoločne, priamo alebo nepriamo, medzinárodnú leteckú linku a že žalobkyňa poskytuje pravidelné služby osobnej leteckej dopravy smerujúcej z alebo na talianske letiská, najmä regionálne, kvôli ktorým sa môže dostať do konkurenčného vzťahu s príjemcom.

Na druhej strane v prípade, ktorý bol predmetom rozsudku **British Aggregates/Komisia**¹⁷, Komisia bez začatia konania vo veci formálneho zisťovania rozhodla nevzniesť námietky voči preskúmvanej dani. Súd prvého stupňa pripomína, že ak žalobca spochybňuje dôvodnosť rozhodnutia, ktorým bola posúdená samotná štátna pomoc, sama skutočnosť, že sa môže považovať za dotknutú osobu v zmysle článku 88 ods. 2 ES, nemôže stačiť na uznanie prípustnosti žaloby. Žalobca teda musí dokázať, že má osobitné postavenie v zmysle citovaného rozsudku Plaumann/Komisia. Je to tak najmä v prípade, že jeho postavenie na trhu je podstatne ovplyvnené štátnou pomocou, ktorá je predmetom daného rozhodnutia. V prejednávanom prípade však Súd prvého stupňa konštatuje, že žalobkyňa, ktorou je združenie podnikov, okrem námietok voči odmietnutiu Komisie začať konanie vo veci formálneho zisťovania spochybňuje tiež dôvodnosť napadnutého rozhodnutia. Skúmajúc teda, či žalobkyňa uvádza dôvody, pre ktoré skúmané opatrenie môže podstatne ovplyvniť postavenie aspoň jedného z jej členov na

¹⁴ Rozsudok Súdneho dvora z 13. decembra 2005, Komisia/Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, C-78/03 P, Zb. s. I-10737.

¹⁵ Pokiaľ ide o aktívnu legitímáciu v oblasti štátnej pomoci, pozri tiež rozsudok z 27. septembra 2006, Werkgroep Commerciële Jachthavens Zuidelijke Randmeren a i./Komisia, T-117/04, zatiaľ neuverejnený v Zbierke, v ktorom Súd prvého stupňa vylúčil aktívnu legitímáciu združenia a jeho členov na vznesenie námietok proti rozhodnutiu prijatému v závere konania vo veci formálneho zisťovania podľa článku 88 ods. 2 ES.

¹⁶ Rozsudok Súdu prvého stupňa z 10. mája 2006, Air One/Komisia, T-395/04, zatiaľ neuverejnený v Zbierke.

¹⁷ Rozsudok Súdu prvého stupňa z 13. septembra 2006, British Aggregates/Komisia, T-210/02 (preskúmvaný v konaní o odvolaní, C-487/06 P), zatiaľ neuverejnený v Zbierke.

predmetnom trhu, Súd prvého stupňa konštatuje, že toto opatrenie malo vo všeobecnosti za cieľ zmeniť rozdelenie trhu medzi čistým kamenivom, podliehajúcim tejto dani, a substitučnými výrobkami, ktoré sú od uvedenej dane oslobodené. Okrem toho, predmetné opatrenie môže mať za následok skutočnú zmenu konkurenčného postavenia určitých členov žalobkyne, ak sú v priamej konkurencii s výrobcami materiálov oslobodených od dane, ktorí sa stali konkurencieschopnými vďaka zavedeniu dotknutej ekodane. Keďže uvedené opatrenie mohlo podstatným spôsobom ovplyvniť konkurenčné postavenie niektorých členov žalobkyne, jej žaloba bola prijateľná.

c) *Priama dotknutosť*

Na to, aby mohol byť žalobca považovaný za priamo dotknutého v zmysle článku 230, štvrtého odseku ES, musia byť splnené dve podmienky. Po prvé, predmetný akt musí bezprostredne vyvolávať účinky na právne postavenie jednotlivca. Po druhé, uvedený akt nesmie ponechávať žiadnu voľnú úvahu osobám, ktorým je určený a ktoré sú poverené jeho prípadným uplatnením, ktoré musí mať čisto automatický charakter avyplyvaťzosamotnejprávnejúpravySpoločenstvabezpoužitiaďalšíchsprostredkujúcich predpisov¹⁸. Táto druhá podmienka je splnená, pokiaľ je možnosť členského štátu neriadiť sa podľa predmetného aktu čisto teoretická a jeho vôľa vyvodiť dôsledky zodpovedajúce tomuto aktu nepochybná¹⁹.

Uplatnením týchto zásad v rozsudku **Boyle a i./Komisia**, už uvedenom, Súd prvého stupňa rozhodol, že rozhodnutie, ktorým boli zamietnuté určité žiadosti o zvýšenie cieľov usmerňovacieho programu írskej rybárskej flotily („POP IV“) malo priamy vplyv na majiteľov dotknutých plavidiel. V napadnutom rozhodnutí sa totiž Komisia ako jediný orgán oprávnený vo veci vyslovila s konečnou platnosťou o oprávnenosti niektorých konkrétnych plavidiel na zvýšenie kapacity vzhľadom na podmienky uplatnenia platnej právnej úpravy. Konštatujúc neoprávnenosť plavidiel patriacich žalobcom tak má napadnuté rozhodnutie priamy a konečný účinok neumožniť žalobcom požívať výhody z opatrenia práva Spoločenstva. Vnútroštátne orgány totiž nedisponujú žiadnou diskrečnou právomocou, pokiaľ ide o výkon tohto rozhodnutia. Súd prvého stupňa v tomto ohľade odmietol tvrdenie, že Írsko môže teoreticky rozhodnúť o priznaní dodatočnej kapacity plavidlám žalobcov v maximálnej výške stanovenej v rámci POP IV. Podľa Súdu prvého stupňa totiž vnútroštátne rozhodnutie o tomto príkaze nezavaruje rozhodnutie Komisie jeho automatickej uplatniteľnosti, pretože nemá právny účinok na uplatnenie napadnutého rozhodnutia v práve Spoločenstva. Účinkom takéhoto vnútroštátneho rozhodnutia by bola nová úprava postavenia žalobcov, pričom by táto druhá zmena právneho postavenia žalobcov vyplývala len z nového vnútroštátneho rozhodnutia, a nie z výkonu napadnutého rozhodnutia.

¹⁸ Rozsudok Súdneho dvora z 5 mája 1998, Dreyfus/Komisia, C-386/96 P, Zb. s. I-2309, bod 43, a rozsudok Súdu prvého stupňa z 13. decembra 2000, DSTV/Komisia, T-69/99, Zb. s. II-4039, bod 24.

¹⁹ Rozsudok Dreyfus/Komisia, už citovaný, bod 44.

B. Pravidlá hospodárskej súťaže uplatniteľné na podniky

V tomto roku Súd prvého stupňa vyhlásil 26 rozsudkov pojednávajúcich o základných pravidlách zakazujúcich dohody obmedzujúce hospodársku súťaž, z ktorých minimálne 18 sa týkalo kartelov²⁰. Okrem kartelov, Súd prvého stupňa vyhlásil štyri rozsudky týkajúce sa uplatnenia článkov 81 ES a 82 ES²¹, ako aj štyri rozsudky, ktoré sa týkali základných otázok kontroly koncentrácií²².

1. Pojem podnik v zmysle pravidiel hospodárskej súťaže

V rozsudku **SELEX Sistemi Integrati/Komisia**, už citovanom, sa Súd prvého stupňa vyjadril o žalobe proti zamietnutiu Komisiou sťažnosti SELEX Sistemi Integrati SpA, spoločnosti pôsobiacej v oblasti systémov riadenia letovej prevádzky. Táto sťažnosť sa týkala údajných porušení pravidiel hospodárskej súťaže Eurocontrolom pri výkone jeho úlohy štandardizácie týkajúcej sa zaradení a systémov riadenia leteckej dopravy (nazvané „ATM“). Bola zamietnutá z toho dôvodu, že dotknutá činnosť Eurocontrolu nemala hospodársky charakter.

V tomto rozsudku Súd prvého stupňa na prvom mieste pripomína ustálenú judikatúru Súdneho dvora, podľa ktorej pojem podnik zahŕňa každý subjekt vykonávajúci hospodársku činnosť nezávisle od svojho právneho statusu a spôsobu financovania. V tomto ohľade má hospodársku povahu každá činnosť, ktorá pozostáva z ponuky tovarov alebo služieb na relevantnom trhu²³. Uplatnením týchto zásad Súd prvého stupňa na druhom mieste usudzuje, že normalizačná činnosť Eurocontrolu, čo sa týka tak vypracovania, ako aj prijatia

²⁰ Rozsudky Súdu prvého stupňa z 15. marca 2006, Daiichi Pharmaceutical/Komisia, T-26/02, a BASF/Komisia, T-15/02, zatiaľ neuvyhlásené v Zbierke; z 5. apríla 2006, Degussa/Komisia, T-279/02 (preskúmaný v konaní o odvolaní, C-266/06 P), zatiaľ neuvyhlásený v Zbierke; z 30. mája 2006, Bank Austria Creditanstalt/Komisia, T-198/03, zatiaľ neuvyhlásený v Zbierke; zo 7. júna 2006, Österreichische Postsparkasse a Bank für Arbeit und Wirtschaft/Komisia, T-213/01 a T-214/01, zatiaľ neuvyhlásený v Zbierke; zo 4. júla 2006, Hoek Loos/Komisia, T-304/02, zatiaľ neuvyhlásený v Zbierke; z 27. septembra 2006, Ferriere Nord/Komisia, T-153/04, Archer Daniels Midland/Komisia (kyselina citrónová), T-59/02 a Archer Daniels Midland/Komisia (glukonát sodíka), T-329/01, Dresdner Bank a i./Komisia, T-44/02 OP, T-54/02 OP, T-56/02 OP, T-60/02 OP a T-61/02 OP, Jungbunzlauer/Komisia, T-43/02, Akzo Nobel/Komisia, T-330/01, Roquette Frères/Komisia, T-322/01, ako aj Avebe/Komisia, T-314/01, zatiaľ neuvyhlásené v Zbierke; zo 16. novembra 2006, Peróxidos Orgánicos/Komisia, T-120/04, zatiaľ neuvyhlásený v Zbierke; z 5. decembra 2006, Westfalen Gassen Nederland/Komisia, T-303/02, zatiaľ neuvyhlásený v Zbierke; z 13. decembra 2006, FNCBV a i./Komisia, T-217/03 a T-245/03, zatiaľ neuvyhlásený v Zbierke; zo 14. decembra 2006, Raiffeisen Zentralbank Österreich a i./Komisia, T-259/02 až T-264/02 a T-271/02, zatiaľ neuvyhlásený v Zbierke.

²¹ Rozsudky Súdu prvého stupňa z 2. mája 2006, O2 (Germany)/Komisia, T-328/03, zatiaľ neuvyhlásený v Zbierke; z 27. septembra 2006, GlaxoSmithKline Services/Komisia, T-168/01, a Haladjian Frères/Komisia, T-204/03, zatiaľ neuvyhlásený v Zbierke, ako aj z 12. decembra 2006, SELEX Sistemi Integrati/Komisia, T-155/04, zatiaľ neuvyhlásený v Zbierke.

²² Rozsudky Súdu prvého stupňa z 23. februára 2006, Cementbouw Handel & Industrie/Komisia, T-282/02 (preskúmaný v konaní o odvolaní, C-202/06 P); zo 4. júla 2006, easyJet/Komisia, T-177/04; z 13. júla 2006, Impala/Komisia, T-464/04 (preskúmaný v konaní o odvolaní, C-413/06 P), a zo 14. júla 2006, Endesa/Komisia, T-417/05, zatiaľ neuvyhlásený v Zbierke.

²³ Rozsudky Súdneho dvora z 23. apríla 1991, Höfner a Elser, C-41/90, Zb. s. I-1979, bod 21, a z 12. septembra 2000, Pavlov a i., C-180/98 až C-184/98, Zb. s. I-6451, bod 74.

noriam, a takisto obstarávanie prototypov systémov ATM a správy práv duševného vlastníctva uskutočňovanej Eurocontrolom v tejto oblasti, nemôžu byť kvalifikované ako hospodárska činnosť. Naopak, Súd prvého stupňa konštatuje, že poradenská činnosť Eurocontrolu vnútroštátnym správnym orgánom vo forme pomoci pri zostavovaní súťažných podkladov verejného obstarávania alebo vo výbere podnikov zúčastnených na týchto verejných obstarávaniach, predstavujú ponuku služieb na trhu, na ktorom by takisto mohli pôsobiť aj súkromné podniky špecializujúce sa na túto oblasť. Skutočnosť, že určitá činnosť môže byť vykonávaná súkromným podnikom predstavuje doplňujúci dôkaz umožňujúci označiť dotknutú činnosť za činnosť podniku. Okrem toho, ak skutočnosť, že táto pomoc je vykonávaná bezodplatne a na účely splnenia cieľa vo všeobecnom záujme, je dôkazom existencie činnosti nemajúcej hospodársku povahu, toto v žiadnom prípade nespochybňuje existenciu hospodárskej činnosti. Súd prvého stupňa teda rozhodol, že Komisia sa nesprávne domnievala, že sporné činnosti nemohli byť kvalifikované ako hospodárske.

2. Uplatnenie práva hospodárskej súťaže v sektore poľnohospodárstva

Rozhodnutím z 2. apríla 2003²⁴ Komisia uložila hlavným francúzskym federáciám v sektore hovädzieho mäsa pokuty v celkovej výške 16,68 miliónov EUR. Týmto federáciám, zastupujúcim poľnohospodárov a prevádzkovateľov bitúnkov, boli uložené pokuty za to, že sa zúčastnili na karteli, ktorý bol v rozpore s právom Spoločenstva. Uvedená dohoda existovala ďalej ako nepísaná aj po novembri 2001, kedy mala byť ukončená, a to napriek upozorneniu Komisie na protiprávny charakter tejto dohody. Kartel bol uzavretý v hospodárskej súvislosti poznačenej vážnou krízou sektora hovädzieho mäsa, ktorá vznikla v roku 2000 po zistení dvoch nových prípadov bovinnej spongiformnej encefalopatie, nazývanej „choroba šialených kráv“.

Rozhodujúc o žalobe podanej proti tomuto rozhodnutiu, Súd prvého stupňa v citovanom rozsudku **FNCBV a i./Komisia** po tom, ako zamietol najmä tvrdenia žalobkýň, podľa ktorých Komisia porušila ich slobodu združovania, konštatoval, že sporný kartel nemohol využiť výhodu výnimky stanovenej v nariadení č. 26 v prospech určitých činností spojených s výrobou a uvádzaním poľnohospodárskych výrobkov na trh²⁵. Táto výnimka sa totiž uplatní iba v prípade, ak dohoda jednak podporuje všetky ciele stanovené článkom 33 ES a jednak je nevyhnutná na realizáciu týchto cieľov, pričom v prejednávanom prípade tomu tak nebolo: hoci dohoda mohla byť považovaná za nevyhnutnú na dosiahnutie cieľa zabezpečiť primeranú životnú úroveň poľnohospodárov, mohla naopak ohroziť dodávky spotrebiteľom za primerané ceny a netýkala sa stabilizácie trhu.

²⁴ Rozhodnutie Komisie 2003/600/ES, z 2. apríla 2003, týkajúce sa konania o uplatnenie článku [81 ES] (Vec COMP/C.38.279/F3 – francúzske hovädzie mäso) (Ú. v. L 209, s. 12).

²⁵ Nariadenie Rady č. 26 zo 4. apríla 1962, uplatňujúce určité pravidlá hospodárskej súťaže vo výrobe a obchode s poľnohospodárskymi produktmi (Ú. v. ES 1962, 30, s. 993; Mim. vyd. 03/001, s. 6).

3. Prínos judikatúry v rámci článku 81 ES

a) Uplatnenie článku 81 ods. 1 ES

Článok 81 ods. 1 ES stanovuje, že všetky dohody medzi podnikateľmi, rozhodnutia združení podnikateľov a zosúladené postupy, ktoré môžu ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi a ktoré majú za cieľ alebo následok vylúčovanie, obmedzovanie alebo skresľovanie hospodárskej súťaže v rámci spoločného trhu sa zakazujú ako nezlučiteľné so spoločným trhom.

— Cieľ alebo protisúťažný účinok kartelov

Rozsudok **GlaxoSmithKline Services/Komisia**, týkajúci sa vzťahov medzi obmedzením súbežného obchodovania a ochranou hospodárskej súťaže, obsahuje dôležitý prínos pokiaľ ide o pojem dohoda majúca za cieľ obmedziť hospodársku súťaž v európskom farmaceutickom sektore. Glaxo Wellcome, španielska pobočka skupiny GlaxoSmithKline, jedného z hlavných svetových výrobcov farmaceutických výrobkov, prijala nové všeobecné podmienky predaja, týkajúce sa veľkoobchodných predajcov farmaceutických výrobkov, podľa ktorých mali byť lieky predávané španielskym veľkoobchodníkom za rôzne ceny v závislosti od vnútroštátneho systému zdravotného poistenia, ktorý ich preplácal a uvádzania uvedených liekov na trh v Španielsku alebo v inom členskom štáte. Lieky, ktoré mali byť preplatené v iných členských štátoch Spoločenstva sa mali v skutočnosti predávať za vyššiu cenu ako lieky určené na preplatenie v Španielsku, kde administratíva stanovovala maximálne ceny. GlaxoSmithKline oznámil všeobecné podmienky predaja Komisii, ktorá vyhovelá viacerým sťažnostiam a konštatovala, že sporné podmienky predaja mali za cieľ a následok obmedzenie hospodárskej súťaže.

Vo svojom rozsudku sa Súd prvého stupňa však domnieva, že dohoda majúca za cieľ obmedzenie súbežného obchodovania sa nemusí automaticky považovať, bez ohľadu na akúkoľvek analýzu hospodárskej súťaže, za dohodu majúcu za cieľ obmedzenie hospodárskej súťaže. Hoci je známe, že súbežnému obchodovaniu je poskytnutá určitá ochrana, nejde o súbežné obchodovanie ako také, ale o súbežné obchodovanie podporujúce na jednej strane rozvoj obchodu a na druhej strane posilnenie hospodárskej súťaže, to znamená, z tohto druhého hľadiska, o súbežné obchodovanie, ktoré priznáva konečným spotrebiteľom výhody účinnej hospodárskej súťaže v oblasti zásobovania alebo cien. Preto, ak je známe, že dohoda majúca za cieľ obmedziť súbežné obchodovanie sa má v zásade považovať za dohodu majúcu za cieľ obmedziť hospodársku súťaž, je tomu tak iba v rozsahu, v akom možno predpokladať, že zbavuje konečných spotrebiteľov týchto výhod. Berúc do úvahy právny a hospodársky kontext v prejednávanom prípade, v ktorom vznikli všeobecné podmienky predaja GlaxoSmithKline, nemožno predpokladať, že uvedené dohody zbavujú konečných spotrebiteľov liekov týchto výhod. Na jednej strane veľkoobchodníci, ktorých funkciou je zabezpečiť zásobovanie maloobchodu majúce prospech z hospodárskej súťaže medzi výrobcami, sú totiž hospodárskymi subjektami pôsobiacimi v rámci hodnotového reťazca na sprostredkovateľskej úrovni a sú schopní ponechať si cenovú výhodu vyplývajúcu zo súbežného obchodovania, a v tom prípade sa táto výhoda neprenesie na konečného spotrebiteľa. Na druhej strane, keďže ceny dotknutých liekov sú z dôvodu uplatniteľnej právnej úpravy z veľkej časti vyňaté

z pôsobenia voľnej ponuky a dopytu a sú stanovené alebo kontrolované verejnou mocou, nemôže byť zrazu považované za jednoznačné, že súbežné obchodovanie smeruje k zníženiu cien a k zvýšeniu blaha konečných spotrebiteľov. Za týchto podmienok sa Súd prvého stupňa domnieva, že reštriktívna povaha dohody vo vzťahu k hospodárskej súťaži nemôže byť odvodená len zo samotného čítania jej ustanovení, hoci uskutočneného v jej kontexte, ale je potrebné predpokladať aj jej následky.

Skúmajúc teda účinky dohody na hospodársku súťaž, Súd prvého stupňa zamietá niektoré z analýz týkajúcich sa tejto veci, ktoré uskutočnila Komisia vo svojom rozhodnutí, konštatuje však, že dohoda bránila tlaku, ktorý by inak existoval na jednotkovú cenu dotknutých liekov na ujmu konečného spotrebiteľa, ktorým sa rozumie tak pacient, ako aj vnútroštátny systém zdravotného poistenia, konajúci v prospech svojich poistencov.

— Dôkazná povinnosť

V rozsudku **Dresdner Bank a i./Komisia**, už citovanom, Súd prvého stupňa pripomína, že vzhľadom na všeobecnú právnu zásadu prezumpcie nevinu, ak má súd pochybnosť, musí mať z tejto pochybnosti prospech podnik, ktorý je adresátom rozhodnutia o zistení porušenia. Je teda potrebné, aby Komisia uviedla určité a súhlasné dôkazy na určenie existencie porušenia. Každý dôkaz predložený Komisiou však nemusí nevyhnutne zodpovedať týmto kritériám vo vzťahu ku každému porušeniu: postačuje, ak súbor dôkazov, o ktoré sa inštitúcia opiera, zodpovedá tejto požiadavke pri celkovom posúdení. V prejednávanom prípade päť bánk, ktoré sú žalobkyňami, tvrdili, že počas rokovania uskutočneného 15. októbra 1997 neuzatvorili žiadnu dohodu o výške a zložení zmenárenských provízií za peniaze predstavujúce čiastkové jednotky eura počas prechodného obdobia medzi zavedením eura do bezhotovostného obehu a zavedením eura v hotovostnej forme. Súd prvého stupňa skúma tak dôkazy týkajúce sa súvislosti tohto rokovania z 15. októbra 1997, ako aj priame dôkazy, ktoré sa ho týkajú a usudzuje, že ich dôkazná sila nie je dostatočná na to, aby bez vylúčenia akýchkoľvek rozumných pochybností o tejto otázke umožnila vyvodiť záver, že zúčastnené banky uzavreli napadnutú dohodu.

— Povinnosti Komisie pri skúmaní dohody

V rozsudku **O2 (Germany)/Komisia**, už citovanom, Súd prvého stupňa pripomína, že na posúdenie zlučiteľnosti dohody so spoločným trhom vzhľadom na zákaz uvedený v článku 81 ods. 1 ES treba skúmať hospodársky a právny kontext, v akom sa dohoda nachádza, jej účel, jej účinky, ako aj dosah dohody na obchod v rámci Spoločenstva, berúc do úvahy najmä hospodársky kontext, v ktorom podniky vykonávajú svoju činnosť, tovary alebo služby, ktorých sa táto dohoda týka, ako aj štruktúru a skutočné podmienky fungovania dotknutého trhu. Okrem toho v prípade, o aký ide v tejto veci, v ktorom sa pripúšťa, že cieľ dohody neodporuje pravidlám hospodárskej súťaže, treba skúmať účinky dohody a aby ju bolo možné zakázať, požadovať súčasnú existenciu skutočností, na základe ktorých možno vyvodiť, že hospodárska súťaž bola skutočne vylúčená, obmedzená alebo skreslená významným spôsobom. Dotknutú hospodársku súťaž treba chápať v skutočnom kontexte, v rámci ktorého by vznikla v prípade neexistencie spornej dohody, pričom narušenie

hospodárskej súťaže možno spochybníť najmä, ak sa dohoda javí ako skutočne nevyhnutná pre prístup podniku do zóny, kde ešte nie je činný.

Takýto prístup podľa Súdu prvého stupňa nepredstavuje uplatnenie „zásady rozumnosti“ podľa článku 81 ods. 1 ES, ktorá by pozostávala z vyhodnotenia účinkov dohody v prospech a v rozpore s hospodárskou súťažou, ale zohľadnenie vplyvu dohody na skutočnú a potenciálnu hospodársku súťaž a situácie hospodárskej súťaže v prípade neexistencie dohody, pričom tieto dva aspekty spolu súvisia. Súd prvého stupňa dodáva, že takéto skúmanie je osobitne nevyhnutné, pokiaľ ide o trhy, u ktorých práve prebieha liberalizácia, resp. vznikajúce trhy, čo platí pre trh mobilných komunikácií tretej generácie v tomto prípade, v ktorom účinnosť hospodárskej súťaže môže byť problematická napríklad z dôvodu prítomnosti dominantného operátora, koncentrovanej štruktúry trhu alebo existencie významných prekážok vstupu.

V prejednávanej veci Súd prvého stupňa zastáva názor, že sporné rozhodnutie obsahuje viaceré pochybenia v analýze. Na jednej strane neobsahuje objektívne skúmanie situácie hospodárskej súťaže v prípade neexistencie dohody, čo narušuje posúdenie skutočných a potenciálnych účinkov dohody na hospodársku súťaž. Na posúdenie toho, v akom rozsahu bola dohoda pre O2 (Germany) nevyhnutná, aby mohla vstúpiť na trh mobilných komunikácií tretej generácie, mala Komisia podrobnejšie zistiť, či pri neexistencii dohody by žalobkyňa bola prítomná na trhu. Na druhej strane rozhodnutie nepreukazuje in concreto v kontexte dotknutého vznikajúceho trhu, že ustanovenia dohody týkajúce sa roamingu majú obmedzujúce účinky na hospodársku súťaž, ale v tomto ohľade sa obmedzuje na *petitio principii* a všeobecné tvrdenia.

b) *Uplatnenie článku 81 ods. 3 ES*

Článok 81 ods. 3 ES stanovuje, že ustanovenia článku 81 ods. 1 ES sa neuplatnia najmä na dohody medzi podnikateľmi, ktoré prispievajú k zlepšeniu výroby alebo distribúcie tovaru alebo k podpore technického alebo hospodárskeho pokroku, pričom umožňujú spotrebiteľom primeraný podiel na výhodách z toho vyplývajúcich, a ktoré neukladajú príslušným podnikateľom obmedzenia, ktoré nie sú nevyhnutné pre dosiahnutie týchto cieľov a neumožňujú týmto podnikateľom vylúčiť hospodársku súťaž vo vzťahu k podstatnej časti daných výrobkov.

V rozsudku **GlaxoSmithKline Services/Komisia**, už uvedenom, žalobkyňa predložila najmä dôkazy, podľa ktorých súbežné obchodovanie spôsobuje pokles efektívnosti tým, že znižuje jej inovačné schopnosti. Tvrdila tak, že sporná dohoda ovplyvňovaním súbežného obchodu a zlepšením ziskov jej dovoľuje zvýšiť jej inovačné schopnosti. Posúdenie Komisiou určitých relevantných dôkazov uvedených žalobkyňou nemožno považovať za dostatočné na podporu záverov, ku ktorým administratíva dospela. Komisia totiž nemohla nevykonať preskúmanie, či sporná dohoda mohla umožniť obnoviť inovačnú schopnosť žalobkyne a z toho dôvodu spôsobiť nárast efektívnosti pre hospodársku súťaž medzi obchodnými značkami výrobcov, keďže v sektore liekov má súbežné obchodovanie dvojznačný účinok na hospodársku súťaž. Nárast efektívnosti, ktorý môže vzniknúť pre hospodársku súťaž v rámci obchodnej značky výrobcu, ktorej úloha je obmedzená farmaceutickou právnou úpravou platnou v prejednávanom prípade, má vzťah k poklesu

efektívnosti, ktorý môže spôsobiť pre hospodársku súťaž medzi obchodnými značkami výrobcov. Súd prvého stupňa preto v tomto prípade zrušil rozhodnutie Komisie.

4. Prínos judikatúry v rámci článku 82 ES

V tomto roku Súd prvého stupňa rozhodoval o podmienkach uplatnenia článku 82 ES len v dvoch prípadoch, pričom oba sa týkali zamietnutia sťažnosti.

Na jednej strane, v rozsudku **SELEX Sistemi Integrati/Komisia**, už uvedenom v súvislosti s pojmom podniku, Súd prvého stupňa konštatoval, že žalobkyňa vo svojej sťažnosti nedala dôraz na niektoré zo správaní Eurocontrolu, v rámci jeho činnosti poradcu vnútroštátnym správnym orgánom, ktoré by zodpovedali kritériám uplatnenia článku 82 ES, okrem toho zjavne neexistoval žiadny súťažný vzťah medzi Eurocontrolom a žalobkyňou alebo iným podnikom vykonávajúcim činnosť v dotknutom odvetví.

Na druhej strane v prípade, ktorý bol predmetom rozsudku **Haladjian Frères/Komisia**, už citovaného, spoločnosť Haladjian Frères podala na Komisiu sťažnosť, v ktorej uviedla najmä viaceré porušenia článku 82 ES, ktoré údajne viedli k zavedeniu systému uvádzania na trh náhradných dielov americkou spoločnosťou Caterpillar. Súd prvého stupňa rozhodol, že tvrdenia uvedené žalobkyňou nespochybňujú posúdenia právnych a skutkových okolností vykonané Komisiou, a táto oprávnene zamietla sťažnosť žalobkyne. Žalobné dôvody založené na údajnom stanovení nespravodlivých cien, obmedzení odbytišťa alebo uplatnení nerovných obchodných podmienok za ekvivalentné plnenia boli zamietnuté najmä vzhľadom na skutočnosť, že sporný systém neizoluje trh Spoločenstva, pretože nezakazuje fakticky alebo právne hospodársku súťaž medzi dielmi dovážanými za nižšie ceny, ako sú európske ceny.

5. Konanie o zabránení činností obmedzujúcich hospodársku súťaž

- a) *Oprávnený záujem tretích strán a priebeh konaní o uplatnenie pravidiel hospodárskej súťaže*

V rozsudkoch **Österreichische Postsparkasse a Bank für Arbeit und Wirtschaft/Komisia**, ako aj **Raiffeisen Zentralbank Österreich a i./Komisia**, už citovaných, Súd prvého stupňa konštatuje, že konečný zákazník kupujúci tovary alebo služby, akým je politická strana, ktorá je klientom rakúskych bankových služieb, má oprávnený záujem, ktorý jej umožňuje podať oznámenie o výhradách. Konečný zákazník, ktorý zdôvodní, že bol poškodený alebo by mohol byť poškodený vo svojich hospodárskych záujmoch z dôvodu obmedzenia hospodárskej súťaže, má oprávnený záujem na podanie návrhu alebo sťažnosti, aby Komisia konštatovala porušenie článkov 81 ES a 82 ES. Konečným účelom pravidiel usilujúcich sa o zabezpečenie, aby hospodárska súťaž nebola na vnútornom trhu skreslená, je zvýšenie blaha spotrebiteľa, priznanie oprávneného záujmu týchto zákazníkov na tom, aby Komisia zistila porušenie článkov 81 ES a 82 ES prispieva k dosiahnutiu cieľov práva hospodárskej súťaže. V rozsudku **Raiffeisen Zentralbank Österreich a i./Komisia**, už citovanom, Súd prvého stupňa okrem toho upresňuje, že jednak umožnenie zainteresovanej

strane vstúpiť do konania ako sťažovateľ a predloženie mu oznámenia o výhradách môže nastať v každom štádiu správneho konania a jednak, právo na predloženie oznámenia o výhradách nemožno obmedziť len na základe podozrení týkajúcich sa prípadného zneužitia tohto dokumentu.

b) *Právo neprispieť k vlastnému obvineniu*

Rozsudok **Archer Daniels Midland/Komisia (kyselina citrónová)**, už citovaný, umožnil Súdu prvého stupňa upresniť podmienky, za ktorých môže Komisia voči podniku použiť doznania získané orgánmi tretej krajiny bez toho, aby porušila právo neprispieť k vlastnému obvineniu, ktoré je uznané právom Spoločenstva²⁶. Bayer, jeden z členov postihovaného kartelu totiž predložil Komisii správu amerického Federal Bureau of Investigation (FBI) týkajúcu sa výsluchu zástupcu žalobkyne americkými orgánmi, neskôr použitú na podporu oznámenia o výhradách, a potom na podporu rozhodnutia postihujúceho podnik. Vo svojej žalobe proti tomuto rozhodnutiu žalobkyňa tvrdila, že jej nebolo umožnené uplatniť svoje právo neprispieť k vlastnému obvineniu, ktoré je uznané právom Spoločenstva. Súd prvého stupňa však vo svojom rozsudku konštatuje, že žiadne ustanovenie nezakazuje Komisii použiť ako dôkazný prostriedok dokument, ktorý bol vyhotovený v rámci iného konania ako je konanie vedené Komisiou. Zastáva však názor, že Komisia sa opiera o výpoveď vykonanú v kontexte odlišnom od kontextu konania pred ňou a ak táto výpoveď potenciálne obsahuje informácie, ktoré by bol dotknutý podnik oprávnený odmietnuť poskytnúť, je Komisia povinná zabezpečiť dotknutému podniku procesné práva rovnajúce sa právam poskytnutým právom Spoločenstva. Komisia je tak ex offo povinná posúdiť, či na prvý pohľad existujú vážne pochybnosti o dodržaní procesných práv dotknutých účastníkov v rámci konania, v priebehu ktorého poskytli takéto výpovede. Pri neexistencii takýchto pochybností musia byť procesné práva dotknutých účastníkov považované za dostatočne zaručené, ak Komisia v oznámení o výhradách jasne uvádza, prípadne pripojením dotknutých dokumentov k tomuto oznámeniu, že má v úmysle vychádzať z predmetných výpovedí. V prejednávanom prípade, Komisia neporušila žiadnu z týchto zásad najmä preto, že pripojila predmetnú správu k oznámeniu o výhradách a Archer Daniels Midland nevzniesla námietky voči použitiu tohto dokumentu.

c) *Uverejňovanie aktov a definícia profesijného tajomstva*

V prípade, ktorý bol predmetom rozsudku **Bank Austria Creditanstalt/Komisia**, už citovaného, žalobkyňa v podstate namietala protiprávnosť uverejnenia rozhodnutia o uložení pokút, keďže uverejnenie tohto rozhodnutia v prejednávanom prípade nebolo povinné. Vo svojom rozsudku Súd prvého stupňa však odmieta tento žalobný dôvod s tvrdením, že možnosť inštitúcií uverejňovať akty, ktoré prijímajú, je pravidlom. Existujú však výnimky z tohto pravidla v rozsahu, v akom právo Spoločenstva najmä prostredníctvom ustanovení zaručujúcich dodržiavanie profesijného tajomstva bráni prezradeniu týchto aktov alebo niektorých informácií, ktoré obsahujú. Súd prvého stupňa ďalej definuje pojem

²⁶ O práve neprispieť k vlastnému obvineniu pozri rozsudok Súdneho dvora z 18. októbra 1989, Orkem/Komisia, 374/87, Zb. s. 3283.

profesijného tajomstva a uvádza, že na to, aby mohli byť informácie samy o sebe predmetom tejto ochrany, je najskôr nevyhnutné, aby boli známe len obmedzenému počtu osôb. Ďalej musí ísť o informácie, ktorých prezradenie môže spôsobiť vážnu ujmu osobe, ktorá ich poskytla, alebo tretím osobám. Nakoniec je nevyhnutné, aby záujmy, ktoré by mohli byť poškodené prezradením informácie, boli hodné ochrany. Posúdenie dôverného charakteru informácie tak vyžaduje porovnanie legitímnych záujmov, ktoré bránia ich prezradeniu, a všeobecného záujmu, ktorý vyžaduje, aby činnosti inštitúcií Spoločenstva prebiehali čo najotvorenejšie. Súd prvého stupňa však konštatuje, že porovnanie všeobecného záujmu na transparentnosti konania na úrovni Spoločenstva a záujmov, ktoré mu môžu odporovať, uskutočnil zákonodarca Spoločenstva v rôznych aktoch sekundárneho práva, predovšetkým nariadením č. 45/2001 a nariadením č. 1049/2001²⁷. Súd prvého stupňa teda vytvoril určitú súvislosť medzi pojmom profesijné tajomstvo a týmito dvoma nariadeniami. Pokiaľ tieto ustanovenia sekundárneho práva zakazujú prezradenie informácií verejnosti alebo vylučujú prístup verejnosti k dokumentom, ktoré ich obsahujú, uvedené informácie je nutné považovať za informácie, ktoré sú predmetom profesijného tajomstva. Pokiaľ má verejnosť naopak právo na prístup k dokumentom obsahujúcim niektoré informácie, nemožno tieto považovať za informácie, ktoré majú charakter profesijného tajomstva.

6. Pokuty

V roku 2006 Súd prvého stupňa ďalej vyhlásil mnohé rozsudky týkajúce sa zákonnosti alebo vhodnosti pokút uložených za porušenie článku 81 ES. Najvýraznejší vývoj v tomto roku zaznamenala zásada zákonnosti trestov, uplatnenie usmernení k metóde stanovenia pokút, horná hranica 10 % z obratu a neobmedzená súdna právomoc Súdu prvého stupňa v oblasti pokút.

a) *Zásada zákonnosti trestov*

V rozsudkoch **Jungbunzlauer/Komisija** a **Degussa/Komisija**, už citovaných, Súd prvého stupňa zamietol námietku nezákonnosti smerujúcu voči článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17²⁸, ktorou bol namietaný rozpor tohto ustanovenia so zásadou zákonnosti trestov. Podľa žalobkýň, ktoré sa zúčastnili na karteloch pokrývajúcich trhy s kyselinou citrónovou a metionínom, toto ustanovenie protiprávne ponecháva Komisii diskrečnú právomoc rozhodnúť o vhodnosti a výške pokuty.

Súd prvého stupňa však zastával názor, že zásada zákonnosti trestov, ako ju vykladá judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva za predpokladu, že článok 7 ods. 1 Európskeho dohovoru pre ľudské práva je uplatniteľný na pokuty za porušenia pravidiel hospodárskej

²⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 z 18. decembra 2000 o ochrane jednotlivcov so zreteľom na spracovanie osobných údajov inštitúciami a orgánmi spoločenstva a o voľnom pohybe takýchto údajov (Ú. v. ES L 8, 12.1.2001, s. 1; Mim. vyd. 13/026, s. 102), a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 z 30. mája 2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie (Ú. v. ES L 145, 31.5.2001, s. 43; Mim. vyd. 01/003, s. 331).

²⁸ Nariadenie Rady (EHS) č. 17 zo 6. februára 1962, prvé nariadenie implementujúce články [81 ES] a [82 ES] (Ú. v. ES, 1962, 13, s. 204).

súťaže, nevyžaduje, aby znenie ustanovení, podľa ktorých sa tieto sankcie ukladajú, bolo presné do tej miery, že následky, ktoré môžu vyplývať z porušenia týchto ustanovení, boli predvídateľné s absolútnou istotou. Okrem toho, hoci miera voľnej úvahy Komisie pri uplatnení sankcií je široká, nie je absolútna, keďže je obmedzená maximálnou hranicou 10 % z obratu, posúdením závažnosti a dĺžky porušenia, zásadami rovnosti zaobchádzania a proporcionality, svojou predchádzajúcou administratívnou činnosťou vo svetle zásady rovnosti zaobchádzania a nakoniec, sebaobmedzením, ktoré si Komisia sama stanovila prijatím oznámenia o spolupráci a usmernení o výpočte pokút. Súd prvého stupňa teda uplatnenú námietku nezákonnosti zamietol.

b) *Usmernenia*

Hoci Komisia prijala 1. septembra 2006 nové usmernenia k metóde stanovovania pokút, vynesené rozsudky ako aj novo začaté konania v tomto roku sa týkali len usmernení prijatých v roku 1998²⁹.

Vo všeobecnosti je už ustálené, že usmernenia sú pre Komisiu záväzné. Súd prvého stupňa však v už citovanom rozsudku **Raiffeisen Zentralbank Österreich a i./Komisia**, upresnil, že také sebaobmedzenie nebolo nezlučiteľné so zachovaním základnej miery voľnej úvahy Komisie. Prijatie usmernení tak nezavaruje relevantnosti skoršiu judikatúru, podľa ktorej disponuje Komisia voľnou úvahou, ktorá jej umožňuje zohľadniť alebo nezohľadniť určité okolnosti pri stanovovaní výšky pokút, ktoré ukladá, a to najmä v závislosti od okolností prejednávaneho prípadu. Za predpokladu, že sa Komisia vzdialila od metódy uvedenej v usmerneniach, prináleží Súdu prvého stupňa, aby preskúmal, či takéto odbočenie je dostatočne právne odôvodnené. Súd prvého stupňa však taktiež upresnil, že miera voľnej úvahy Komisie a jej hranice stanovené Komisiou nebránia výkonu neobmedzenej súdnej právomoci súdu Spoločenstva.

S použitím v podstate rovnakých zásad pri výklade osobitného prípadu poľahčujúcich okolností, Súd prvého stupňa upresnil, že pri neexistencii ustanovenia o záväznom charaktere v usmerneniach, pokiaľ ide o poľahčujúce okolnosti, ktoré možno zohľadniť, je opodstatnené sa domnievať, že Komisia si zachovala určitú mieru voľnej úvahy pri celkovom posúdení dôležitosti prípadného zníženia pokút z dôvodu poľahčujúcich okolností.

Počas roku 2006 Súd prvého stupňa tiež pokračoval v upresňovaní určitých ustanovení usmernení, napríklad pojmu skutočný dosah vo veciach **Archer Daniels Midland „Glukonát sodíka“** a **Archer Daniels Midland „Kyselina citrónová“**, o priťažujúcej okolnosti spojenej s postavením vodcu v rozsudkoch **BASF/Komisia a Archer Daniels Midland/Komisia (kyselina citrónová)**, už citované, ako aj o poľahčujúcej okolnosti spojenej s ukončením porušovania po prvých zásahoch Komisie v rozsudkoch **Archer**

²⁹ Usmernenia k metóde stanovovania pokút uložených podľa článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 a článku 65 ods. 5 Zmluvy o ESÚO (Ú. v. ES C 9, 1998, p. 3; Mim. vyd. 08/001, s. 171). Tieto usmernenia sú už nahradené usmerneniami k metóde stanovenia pokút uložených podľa článku 23 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 1/2003 (Ú. v. EÚ C 210, 2006, s. 2). Nové usmernenia sú uplatniteľné pre konania, pre ktoré bolo oznámenie o výhradách podané po 1. septembri 2006.

Daniels Midlands/Komisija (kyselina citrónová) a Archer Daniels Midland/Komisija (glukonát sodíka), už citované.c) *Horná hranica 10 %*

Nariadenie č. 17 rovnako ako v súčasnosti článok 23 ods. 2 nariadenia č. 1/2003 stanovilo, že pokuta uložená každému podniku alebo združeniu podnikov podieľajúcemu sa na porušení článkov 81 ES a 82 ES nepresiahne 10 % jeho celkového obratu v predchádzajúcom obchodnom roku.

Vo veci, ktorá bola predmetom rozsudku **FNCBV a i./Komisia**, už uvedeného v súvislosti s uplatnením pravidiel hospodárskej súťaže v sektore poľnohospodárstva, napadnuté rozhodnutie bolo postihnuté nedostatkom odôvodnenia, pretože Komisia nevenovala žiadnu časť rozhodnutia dodržaniu hranice 10 % a obratu zohľadnenému pri výpočte tejto hranice. Súd prvého stupňa však okrem iného usudzuje, že možnosť Komisie nebrať do úvahy obrat federácií, ale ich členov, nie je obmedzený okolnosťou už uvedenou v judikatúre, podľa ktorej združenie môže zaväzovať svojich členov. Je totiž potrebné mať možnosť posúdiť skutočnú hospodársku silu združenia. Zohľadnenie obratu členov združenia možno teda odôvodniť inými osobitnými okolnosťami, akými je napríklad skutočnosť, že porušenie, ktorého sa dopustilo združenie, sa týka činnosti jeho členov a činnosť obmedzujúca hospodársku súťaž je vykonávaná priamo združením v prospech týchto členov a v spolupráci s nimi, pričom združenie nemá objektívne záujmy autonómneho charakteru vo vzťahu k záujmom svojich členov. Toto však bolo charakteristické pre prejednávaný prípad. Základnou úlohou dotknutých federácií totiž bolo obhajovať svojich členov a zastupovať ich záujmy. Sporná dohoda sa okrem toho týkala činnosti jeho členov a bola uzavretá priamo v ich prospech. Napokon, táto dohoda bola uskutočnená najmä uzavretím miestnych dohôd medzi oblastnými federáciami a miestnymi poľnohospodárskymi združeniami, ktoré boli členmi vnútroštátnych federácií postihovaných v prejednávanom prípade.

d) *Výkon neobmedzenej súdnej právomoci*

Na základe článku 17 nariadenia č. 17, ako aj článku 31 nariadenia č. 1/2003, Súd prvého stupňa pri rozhodovaní o žalobe proti rozhodnutiu, ktorým sa ukladá pokuta, disponuje neobmedzenou súdnou právomocou v zmysle článku 229 ES, ktorá mu umožňuje znížiť alebo zvýšiť pokuty uložené Komisiou. V priebehu roka 2006 Súd prvého stupňa využil túto právomoc často a rôznymi spôsobmi.

Takto, vo veciach týkajúcich sa kartelov s vitamínmi, Súd prvého stupňa použil svoju neobmedzenú právomoc len na vyvodenie dôsledkov z nedostatkov týkajúcich sa zákonnosti rozhodnutia. V rozsudku **BASF/Komisija**, už citovanom, Súd prvého stupňa zastával názor, že konštatovanie nezákonnosti posúdenia Komisie, pokiaľ ide o priťažujúce okolnosti, ktoré viedli k zvýšeniu pokuty oproti jej pôvodnej výške, umožnilo súdu Spoločenstva uplatniť svoju neobmedzenú súdnú právomoc pri potvrdení, zrušení alebo zmene uvedeného zvýšenia pokuty vo svetle všetkých okolností rozhodných v prejednávanom prípade. Všeobecnejšie, po vyzvaní zo strany BASF na výkon svojej

neobmedzenej právomoci bez ohľadu na konštatovanie nezákonnosti, Súd prvého stupňa usudzuje, že ním vykonávaná kontrola rozhodnutia, ktorým Komisia konštatuje porušenie pravidiel hospodárskej súťaže a ukladá pokuty, sa obmedzuje na zákonnosť tohto rozhodnutia, pričom neobmedzená súdna právomoc, ktorou disponuje, môže uplatniť len na základe konštatovania nezákonnosti rozhodnutia, ktoré dotknutý podnik namieta vo svojej žalobe, a na účely zmiernenia následkov tejto nezákonnosti na stanovenie výšky uloženej pokuty, v prípade potreby jej zrušením alebo zmenou.

Naopak, vo veci, ktorá bola predmetom rozsudku **Hoek Loos/Komisia**, už citovaného, ktorý sa týka kartelu o priemyselných plynoch, Súd prvého stupňa skúmal tvrdenie žalobkyne z hľadiska žiadosti o zrušenie alebo zníženie pokuty, ktorú obsahovalo. V tejto súvislosti uviedol, že posúdenie primeranosti uloženej pokuty vo vzťahu k závažnosti a dĺžke porušovania je súčasťou kontroly vyplývajúcej z neobmedzenej právomoci zverenej Súdu prvého stupňa³⁰. Nakoniec zamietnutím všetkých žalobných návrhov Súd prvého stupňa rozhodol, že konečná výška pokuty uloženej žalobkyni, sa javí „úplne primeraná a žiadna z ňou uvedených okolností neodôvodňuje zníženie predmetnej pokuty“. Rovnako, v rozsudku **Raiffeisen Zentralbank Österreich a i./Komisia**, už citovanom, sa Súd prvého stupňa domnieva, že okrem svojej kontroly zákonnosti rozhodnutia, je príslušný posúdiť, či je opodstatnené, aby vykonával svoju neobmedzenú súdnu právomoc vzhľadom na pokutu uloženú rôznym členom kartelu. Súd prvého stupňa tak po zamietnutí žalobného dôvodu uvedeného žalobkyňami opakovane uplatnil svoju neobmedzenú súdnu právomoc, aby potvrdil vhodnosť uloženej pokuty.

Napokon, v rozsudku **FNCBV a i./Komisia**, už uvedenom, Súd prvého stupňa konštatoval, že Komisia brala do úvahy ako poľahčujúcu okolnosť jednak skutočnosť, že po prvý krát postihovala kartel uzavretý výlučne medzi odborovými federáciami, ktorý sa týkal základného poľnohospodárskeho výrobku a zahŕňal dva články výrobného reťazca a jednak, osobitné hospodárske podmienky prípadu, poznačené najmä závažnou krízou hovädzieho sektora, ktorá vznikla v roku 2000 po odhalení nových prípadov choroby šialených kráv. Z tohto dôvodu Komisia pristúpila k zníženiu pokút uložených žalobkyniam o 60 %. Uplatniac svoju neobmedzenú súdnu právomoc Súd prvého stupňa konštatuje, že toto zníženie, hoci je významné, nezohľadňuje dostatočne výnimočnosť okolností prejednávaneho prípadu. Preto sa domnieva, že percento zníženia pokuty priznané žalobkyniam je potrebné stanoviť na 70 %, a teda uplatniť dodatočné zníženie pokuty o 10 %.

Taktiež je potrebné uviesť, že Súd prvého stupňa v dvoch veciach preskúmal možnosť zvýšenia pokuty uloženej Komisiou.

V rozsudku **Raiffeisen Zentralbank Österreich a i./Komisia**, už citovanom, Komisia požiadala Súd prvého stupňa, aby zvýšil uloženú pokutu z dôvodu, že táto banka poprela po prvý krát pred Súdom prvého stupňa existenciu časti sporných dohôd. Súd prvého stupňa uvádza, že v tomto ohľade je dôležité zistiť, či správanie žalobkyne prinútilo Komisiu, v rozpore s očakávaniami, ktoré mohla oprávnené zakladať na spolupráci žalobkyne počas správneho konania, vypracovať a predložiť obhajobu pred Súdom prvého

³⁰ Pozri tiež rozsudky *Westfalen Gassen Nederland/Komisia*, už citovaný, a *Archer Daniels Midland/Komisia*, T-329/01, už citovaný, bod 380.

stupňa zameranú na popretie protiprávných skutkových okolností, o ktorých sa oprávnené domnievala, že ich už žalobkyňa nespochybní. Súd prvého stupňa v prejednávacom prípade uvádza, že zvýšenie sankcie nie je vhodné, vzhľadom na minimálnu dôležitosť sporných bodov tak pre zloženie napadnutého rozhodnutia, ako aj pre vypracovanie obhajoby Komisie, ktoré sa stalo len málo zložitejším z dôvodu správania žalobkyne.

Naopak, v rozsudku **Roquette Frères/Komisía**, už citovanom, Súd prvého stupňa najskôr znížil a potom zvýšil spornú pokutu. Najskôr konštatoval, že pokuta uložená žalobkyňi nezodpovedala jej postaveniu na trhu s glukonátom sodným. Hoci nebolo možné vzniesť výhrady voči Komisii, keďže táto stanovila výšku pokuty na základe nepresných a nejednoznačných údajov poskytnutých žalobkyňou, Súd prvého stupňa rozhodol opraviť túto chybu v rozhodnutí a teda znížiť pokutu. Neskôr Súd prvého stupňa zvýšil pokutu o 5 000 EUR vzhľadom na skutočnosť, že žalobkyňa, vedomá si možného nebezpečenstva zámeny zo strany Komisie, poskytla na základe žiadosti o informácie nesprávne údaje o svojom obrate. Keďže nariadenie č. 17 umožňuje Komisii uložiť pokutu od 100 do 5 000 EUR, ak podnik v odpovedi na žiadosť o informácie poskytne nepresné údaje, Súd prvého stupňa rozhodol zohľadniť vážnu nedbanlivosť žalobkyne a zvýšil pokutu na maximálnu hranicu stanovenú v tomto ustanovení.

Súd prvého stupňa sa v tomto rozsudku nakoniec vyjadril k spôsobom výkonu svojej neobmedzenej právomoci: na základe tejto právomoci, Súd prvého stupňa môže pri posudzovaní sumy pokuty s ohľadom na žalobné dôvody uvedené žalobkyňou zohľadniť doplňujúce informácie, ktoré neboli uvedené v napadnutom rozhodnutí, táto úvaha bola potvrdená v rozsudku **Raiffeisen Zentralbank Österreich a i./Komisia**, už citovanom. Súd prvého stupňa však upresnil v rozsudku **Roquette Frères/Komisía**, že vzhľadom na zásadu právnej istoty sa táto možnosť musí v zásade obmedziť na zohľadnenie informácií predchádzajúcich napadnutému rozhodnutiu, o ktorých Komisia mohla vedieť v čase prijatia svojho rozhodnutia. Rozdielny prístup by totiž Súd prvého stupňa viedol k tomu, že by nahrádzal správny orgán pri posudzovaní otázky, ktorú správny orgán doteraz neskúmal, čo by viedlo k porušeniu systému rozdelenia úloh a inštitucionálnej rovnováhy medzi súdnou a administratívnou mocou.

7. Prínos judikatúry v oblasti kontroly koncentrácií

V roku 2006 boli vyhlásené tri rozsudky týkajúce sa uplatnenia nariadenia č. 4064/89, v súčasnosti nahradeného nariadením č. 139/2004, ako aj štvrtý rozsudok, ktorý sa týka uplatnenia posledného uvedeného nariadenia³¹.

a) Právomoc Komisie v oblasti kontroly koncentrácií

Nariadenie č. 4064/89 a nariadenie č. 139/2004 sa vzťahujú len na koncentrácie s významom na úrovni Spoločenstva, ktorý je definovaný najmä podľa viacerých úrovni obratu

³¹ Nariadenie Rady (EHS) č. 4064/89 z 21. decembra 1989 o kontrole koncentrácie medzi podnikmi (Ú. v. ES L 395, s. 1; Mim. vyd. 08/001, s. 31), zrušené nariadením Rady (ES) č. 139/2004 z 20. januára 2004 o kontrole koncentrácií medzi podnikmi (Nariadenie ES o fúziách) (Ú. v. ES L 24, s. 1, Mim. vyd. 08/003, s. 40).

účastníkov koncentrácie. V roku 2006 boli vyhlásené dva rozsudky, ktoré upresňujú právomoc Komisie v tomto ohľade.

Na prvom mieste, rozsudok **Endesa/Komisia**, už citovanom, upresnil kritériá, na základe ktorých na posúdenie významu v rámci Spoločenstva musí byť stanovený obrat dvoch účastníkov koncentrácie. V prejednávanom prípade, Gas Natural, španielska spoločnosť pôsobiaca v odvetví energetiky oznámila španielskemu úradu pre hospodársku súťaž svoj zámer vyhlásiť ponuku na prebratie celého obchodného majetku španielskej spoločnosti Endesa, pôsobiacej najmä v odvetví elektrickej energie. Vzhľadom a to, že išlo o koncentráciu s významom v rámci Spoločenstva podľa nariadenia č. 139/2004, ktorá mala byť oznámená Komisii, Endesa podala na Komisiu sťažnosť, ktorá však bola zamietnutá. Endesa vzniesla námietky proti tomuto rozhodnutiu na Súde prvého stupňa najmä s tvrdením, že Komisia nesprávne posúdila jej obrat.

Vo svojom rozsudku Súd prvého stupňa najmä konštatuje, že nariadenie o kontrole koncentrácií nestanovuje výslovne povinnosť Komisie uistiť sa z úradnej povinnosti, o tom, že každá koncentrácia, ktorá jej nebola oznámená, nemá význam pre celé Spoločenstvo. Keď však Komisia rozhoduje o sťažnosti podanej podnikom, ktorý sa domnieva, že koncentrácia, ktorá nebola oznámená Komisii, má taký význam, Komisia je povinná rozhodnúť na základe svojej právomoci. Preto je v podstate na sťažovateľovi, aby preukázal opodstatnenosť svojej sťažnosti, keďže je úlohou Komisie pristúpiť k náležitému a nestrannému skúmaniu sťažností, o ktorých rozhoduje, a poskytnúť odôvodnenú odpoveď na tvrdenia, ktoré uviedol sťažovateľ. Okrem toho, Komisia nemusí byť povinná uistiť sa z úradnej povinnosti v každom prípade, či overené účtovné závierky, ktoré jej boli predložené, odrážajú verne skutočnosť a nemusí preskúmať všetky predstaviteľné úpravy. Komisia ich musí preskúmať len vtedy, keď je upozornená na osobitné problémy.

V prejednávanom prípade Endesa najmä tvrdí, že preskúmanie jej obratu Komisiou sa malo zakladať na medzinárodných účtovných normách a nie na vtedy platných španielskych normách. Súd prvého stupňa však vykladá nariadenie č. 139/2004 v tom zmysle, že toto ukladá Komisii povinnosť odvolať sa na účtovné závierky podnikov týkajúce sa predchádzajúcej činnosti, zostavené a overené podľa platnej právnej úpravy. V prejednávanom prípade však španielske pravidlá pre účtovné závierky z roku 2004 predstavovali všeobecne platné vnútroštátne zásady a nie medzinárodné účtovné zásady, ktoré sa v súlade s nariadením o uplatnení medzinárodných účtovných noriem stali platnými až pre účtovný rok 2005.

Súd prvého stupňa tiež zamietol tvrdenia Endesy, podľa ktorých mala Komisia vykonať dve úpravy, jednu týkajúcu sa distribúcie vykonávanej spoločnosťou Endesa a druhú týkajúcu sa výmeny plynu. V tejto súvislosti Súd prvého stupňa najmä upresnil, že pokiaľ ide o otázky právnej istoty, obrat, ktorý sa má zohľadniť za účelom určenia orgánu, ktorý má právomoc rozhodovať o koncentracii, musí byť v zásade vymedzený na základe uverejnených ročných účtovných závierok. Len výnimočne, keď to odôvodňujú osobitné okolnosti, treba vykonať niektoré úpravy, aby sa lepšie odzrkadlila hospodárska realita dotknutých podnikov. Súd prvého stupňa nakoniec žalobu Endesy zamietol.

Na druhom mieste, rozsudok **Cementbouw Handel & Industrie/Komisia**, už citovaný, prináša mnohé upresnenia týkajúce sa posúdenia Komisiou jednotného charakteru

koncentrácie uskutočnenej viacerými právnymi úkonmi. Žaloba smerovala proti rozhodnutiu, ktorým Komisia spätne umožnila nadobudnutie spoločného holandského podniku CVK nemeckou skupinou Haniel a Cementbouw Handel & Industrie (obe zúčastnené na obchode so stavebným materiálom) po tom, ako tieto dva podniky prijali záväzok, že ukončia predtým existujúcu dohodu o spoločnom podniku. Prípado predstavoval komplexnú operáciu, založenú v podstate na dvoch skupinách rôznych právnych transakcií, z ktorých jedna bola oznámená holandskému úradu pre hospodársku súťaž a následne ním schválená. Vo svojej žalobe, Cementbouw Handel & Industrie nesúhlasil najmä s možnosťou Komisie kvalifikovať viacero rôznych transakcií ako jednu operáciu.

Súd prvého stupňa však zachováva teleologický výklad pojmu koncentrácia, ktorý zodpovedá hospodárskej logike účastníkov. Usudzuje, že táto koncentrácia, v zmysle nariadenia č. 4064/89, môže vzniknúť aj pri existencii viacerých formálne odlišných právnych transakcií, ak tieto transakcie – ktorých výsledok spočíva v tom, že jeden alebo viacero podnikov nadobudne priamu alebo nepriamu ekonomickú kontrolu nad činnosťou jedného alebo viacerých iných podnikov – sú vzájomne závislé, keďže by sa jedny bez druhých neuskutočnili. V prejednávanom prípade sa Komisia nedopustila omylu, keď sa domnievala, že sporné transakcie boli vzájomne závislé.

Okrem toho, Komisia dodržala rozdelenie právomocí medzi vnútroštátnymi orgánmi a orgánmi Spoločenstva v oblasti hospodárskej súťaže stanovené nariadením č. 4064/89, keď posudzuje komplexne s neskoršou transakciou, od ktorej ju nemožno oddeliť, transakciu, ktorá by sama nespĺňala podmienky významu v rámci Spoločenstva a bola povolená vnútroštátnym úradom pre hospodársku súťaž. V tomto prípade by totiž nebolo prirodzené domnievať sa, že povolená transakcia je z ekonomického hľadiska samostatná.

b) *Záväzky prijaté za účelom zmeniť pôvodný projekt koncentrácie*

Článok 8 ods. 2 nariadenia č. 4064/89 v podstate stanovuje, že Komisia musí schváliť projekt koncentrácie, prípadne po vykonaní zmien dotknutými podnikmi v pôvodnom projekte, pokiaľ je koncentrácia zlučiteľná so spoločným trhom. K svojmu rozhodnutiu môže teda pripojiť podmienky, ktoré majú zabezpečiť, aby podniky dodržali prevzaté záväzky voči Komisii pre to, aby bola zlučiteľná so spoločným trhom.

V prípade, ktorý bol predmetom práve spomínaného rozsudku **Cementbouw/Komisia**, sa Súd prvého stupňa vracia k jemnému prepojeniu medzi zásadou proporcionality a slobodou účastníkov navrhnúť záväzky na komplexné vyriešenie problémov hospodárskej súťaže zistených Komisiou. V konaní o preskúmaní spornej koncentrácie účastníci, medzi nimi aj žalobkyňa, postupne navrhovali projekt záväzkov, ktoré Komisia zamietla, a následne konečných záväzkov, ktoré boli prijaté.

Súd prvého stupňa najskôr vyvodzuje záver, že projekt záväzkov neumožňoval komplexne vyriešiť problém hospodárskej súťaže zistený Komisiou. Pokiaľ ide o konečné záväzky, prekračujúce cieľ obnoviť stav hospodárskej súťaže predchádzajúci koncentrácii, Súd prvého stupňa zastáva názor, že Komisia bola povinná vziať ich do úvahy a vyhlásiť koncentráciu za zlučiteľnú so spoločným trhom. Nemala teda možnosť vyhlásiť koncentráciu

za nezlučiteľnú so spoločným trhom ani možnosť prijať rozhodnutie, ktorým sa koncentrácia vyhlási za zlučiteľnú so spoločným trhom stanovením podmienok smerujúcich výlučne k obnoveniu súťažného stavu predchádzajúceho koncentrácii, odlišných od podmienok navrhnutých účastníkmi. Nariadenie č. 4064/89 najmä nepredvída, že Komisia by mohla na vyhlásenie koncentrácie za zlučiteľnú so spoločným trhom jednostranne stanoviť podmienky, ktoré sú nezávislé od záväzkov prijatých účastníkmi, ktorí podali oznámenie. Žalobkyňa sa teda nemôže účinne odvolávať na porušenie zásady proporcionality Komisiou, ani namietat, že v predmetnom prípade navrhla uvedené záväzky v dôsledku svojvoľného nátlaku Komisie.

c) *Posúdenie vytvorenia kolektívneho dominantného postavenia*

Podľa judikatúry³² na to, aby následkom koncentrácie vzniklo kolektívne dominantné postavenie, ktoré významne narušuje hospodársku súťaž existujúcu na spoločnom trhu alebo jeho podstatnej časti, musia byť splnené tri podmienky. Po prvé, trh musí byť dostatočne transparentný, aby koordinujúce podniky mohli dostatočne dohliadnuť na to, že sú dodržané podmienky koordinácie. Po druhé, je nevyhnutné, aby v prípade porušujúceho správania existoval určitý mechanizmus odstrašenia. Po tretie, reakcie podnikov, ktoré nie sú účastníkmi koordinácie, ako sú súčasní alebo budúci konkurenti, ako aj reakcie klientov, nemôžu byť spôsobilé spochybniť očakávané výsledky koordinácie.

Rozsudok **Impala/Komisia**, už citovaný, upresňuje povinnosti Komisie týkajúce sa nebezpečenstva vzniku kolektívneho dominantného postavenia, pokiaľ Komisia vyhlási koncentráciu za zlučiteľnú so spoločným trhom. V tomto prípade, Bertelsman a Sony, dve spoločnosti pôsobiace v médiách, oznámili Komisii projekt koncentrácie, ktorá mala za cieľ zlúčenie ich celosvetových činností v oblasti hudby na hudobných nosičoch s označením Sony BMG. Komisia najskôr oznámila účastníkom, že predbežne rozhodla o nezlučiteľnosti koncentrácie so spoločným trhom hlavne preto, že táto by posilnila kolektívne dominantné postavenie na trhu s hudbou na hudobných nosičoch. Po vypočutí účastníkov však Komisia koncentráciu povolila. Impala, medzinárodné združenie zoskupujúce nezávislé spoločnosti hudobnej produkcie požiadala teda Súd prvého stupňa, aby toto rozhodnutie zrušil.

Vo svojom rozsudku Súd prvého stupňa opierajúc sa o judikatúru vyplývajúcu z rozsudku **Airtours/Komisia**, už citovaného, pripomína, že pokiaľ ide o nebezpečenstvo vzniku kolektívneho dominantného postavenia, Komisia je podľa nariadenia č. 4064/89 povinná pri svojom posúdení vychádzať z prieskumnej analýzy dotknutého trhu, ktorá si vyžaduje náročnú prognózu, pokiaľ ide o možný vývoj trhu a podmienok hospodárskej súťaže. Naopak konštatovanie, ktoré sa netýka nebezpečenstva kolektívneho dominantného postavenia, ale existencie takého postavenia, spočíva v konkrétnej analýze stavu existujúceho v čase prijatia rozhodnutia. Preto, ak tri podmienky stanovené Súdom prvého stupňa v rozsudku **Airtours/Komisia** sú rovnako potrebné na posúdenie existencie kolektívneho dominantného postavenia, môžu byť stanovené nepriamo na základe údajov a dôkazných prvkov týkajúcich sa znakov, prejavov

³² Rozsudok Súdu prvého stupňa zo 6. júna 2002, **Airtours/Komisia**, T-342/99, Zb. s. II-2585, bod 62.

a úkazov, ktoré svedčia o prítomnosti kolektívneho dominantného postavenia. Najmä úzke a dlhodobé zosúladenie cien, predovšetkým ak sú vyššie ako ceny zvyčajne uplatňované v hospodárskej súťaži, v spojení s inými typickými znakmi kolektívneho dominantného postavenia, by mohlo pri neexistencii iného vhodného vysvetlenia stačiť na preukázanie uvedeného postavenia, hoci neexistujú priame dôkazy o výraznej transparentnosti trhu, ktorú bolo možné za týchto podmienok predpokladať. Keďže žalobkyňa však v prejednávanom prípade uviedla len porušenie podmienok definovaných v rozsudku Airtours/Komisia, Súd prvého stupňa pristúpil k preskúmaniu dodržania týchto podmienok.

V prejednávanom prípade, pokiaľ ide o posilnenie kolektívneho dominantného postavenia existujúceho na trhu s hudbou na hudobných nosičoch, Súd prvého stupňa konštatuje, že neexistenciu kolektívneho dominantného postavenia na tomto trhu možno podľa rozhodnutia odvodiť z rôznorodosti predmetného výrobku, nedostatku transparentnosti trhu a neexistencie odvetných opatrení medzi piatimi najväčšími spoločnosťami pôsobiacimi na trhu. Súd prvého stupňa sa však domnieva, že tvrdenie, podľa ktorého trhy s hudbou na hudobných nosičoch nie sú dostatočne transparentné na to, aby umožňovali kolektívne dominantné postavenie, jednak nie je z právneho hľadiska dostatočne odôvodnené a jednak je postihnuté zjavne nesprávnym posúdením, keďže údaje, na ktorých je založené, nie sú úplné a neobsahujú všetky relevantné informácie, ktoré by mala Komisia zohľadniť a nepodporujú závery, ktoré sú z nich odvodené. Súd prvého stupňa okrem toho uvádza, že Komisia sa opierala o nedostatok dôkazov existencii odvetných opatrení v minulosti, kým podľa judikatúry postačuje samotná existencia účinných odstrašujúcich mechanizmov. Ak totiž spoločnosti prijímú spoločnú politiku, nie je vhodné pristúpiť k výkonu sankcií. V tejto súvislosti Súd prvého stupňa upresňuje, že v prejednávanom prípade existujú dôveryhodné a účinné odstrašujúce spôsoby, najmä možnosť uplatniť voči nahrávacej spoločnosti, ktorá porušuje pravidlá hospodárskej súťaže, sankcie vylúčenia kompilácií. Navyše, aj za predpokladu že vhodný test v tomto ohľade pozostáva zo zistenia, či boli v minulosti vykonané také odvetné opatrenia, skúmanie vykonané Komisiou bolo nedostatočné.

Okrem toho, pokiaľ ide o možné vytvorenie kolektívneho dominantného postavenia následkom fúzie na trhoch s hudbou na hudobných nosičoch, Súd prvého stupňa vytýka Komisii, že vykonala veľmi nedôsledné posúdenie a vo svojom rozhodnutí uviedla len niekoľko povrchných a formálnych pripomienok k tejto veci. Súd prvého stupňa sa okrem toho domnieva, že Komisia nemohla bez toho, aby sa dopustila omylu vyvodiť záver, že koncentrácia nemohla spôsobiť vznik kolektívneho dominantného postavenia na základe nedostatku transparentnosti trhu alebo neexistencie dôkazov o výkone odvetných opatrení v minulosti. Preskúmanie vzniku kolektívneho dominantného postavenia totiž spočíva v prieskumnom posúdení, ktoré by nemalo vychádzať len zo súčasnej situácie. Súd prvého stupňa preto zrušil napadnuté rozhodnutie.

C. Štátna pomoc

1. Základné pravidlá

Článok 87 ods. 1 ES stanovuje, že ak nie je touto zmluvou ustanovené inak, pomoc poskytovaná členským štátom alebo akoukoľvek formou zo štátnych prostriedkov, ktorá narúša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná so spoločným trhom, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi.

Ako Súd prvého stupňa potvrdil v rozsudku **Le Levant 001 a i./Komisia**³³, kvalifikácia pomoci vyžaduje, aby boli splnené všetky podmienky stanovené v tomto ustanovení, pričom musí byť takisto splnená povinnosť odôvodnenia zaväzujúca Komisiu vzhľadom na každú z týchto podmienok. Sporná pomoc sa v tomto prípade týkala rámca opatrení zníženia daní pre niektoré investície v zámorských krajinách, pôvodne zavedených francúzskym zákonom z 11. júla 1986, voči ktorej Komisia nevzniesla námietky podľa článku 87 Zmluvy ES. Operácia pozostávala zo zabezpečenia financovania a prevádzky výletnej lode Le Levant v rámci tohto zákona počas obdobia približne siedmich rokov investormi – fyzickými osobami prostredníctvom jednoosobových spoločností s ručením obmedzeným, vytvorených výlučne na tento účel a spojených v rámci námorného spoluvlastníctva.

Vo svojom rozsudku Súd prvého stupňa konštatuje, že napadnuté rozhodnutie neumožňuje porozumieť, v čom sporná pomoc zodpovedá trom zo štyroch podmienok uvedených v článku 87 ods. 1 ES. Po prvé, pokiaľ ide o ovplyvnenie obchodu medzi členskými štátmi, Súd prvého stupňa uvádza, že Komisia neupresňuje prečo predmetná pomoc môže ovplyvniť uvedený obchod, keďže loď je určená na využitie v Saint-Pierre-et-Miquelon, ktorá nie je súčasťou územia Spoločenstva. Po druhé, pokiaľ ide o výhodu poskytnutú príjemcovi pomoci a selektívny charakter tejto výhody, Súd prvého stupňa sa domnieva, že napadnuté rozhodnutie neumožňuje pochopiť, z akých dôvodov zvýhodňuje predmetná pomoc súkromných investorov. Po tretie, čo sa týka účinkov uvedenej pomoci na hospodársku súťaž, Súd prvého stupňa uvádza, že napadnuté rozhodnutie neobsahuje údaje, ktoré by umožnili určiť, v čom a na akom trhu pomoc ovplyvňuje alebo môže ovplyvniť hospodársku súťaž. Najmä pre tento nedostatok odôvodnenia Súd prvého stupňa zrušil rozhodnutie Komisie.

V tomto ohľade je vhodné poznamenať, že Súd prvého stupňa tiež konštatoval nedostatočnosť alebo nedostatok odôvodnenia vedúci k čiastočnému alebo úplnému zrušeniu napadnutého rozhodnutia vo svojich rozsudkoch **Ufex a i./Komisia, Lucchini/Komisia**, ako aj **Taliansko a Wam/Komisia**³⁴.

³³ Rozsudok Súdu prvého stupňa z 22. februára 2006, Le Levant 001 a i./Komisia, T-34/02, Zb. s. II-00267.

³⁴ Rozsudky Súdu prvého stupňa zo 7. júna 2006, Ufex a i./Komisia, T-613/97, zatiaľ neuvverejnený v Zbierke; z 19. septembra 2006, Lucchini/Komisia, T-166/01, zatiaľ neuvverejnený v Zbierke, ako aj zo 6. septembra 2006, Taliansko a Wam/Komisia, T-304/04 a T-316/04 preskúmaný v konaní o odvolaní, neuvverejnený v Zbierke.

Hoci Súd prvého stupňa rozhodoval v tomto roku o mnohých iných aspektoch systému štátnej pomoci, obmedzíme sa napokon len na uvedenie prípadu, ktorý bol predmetom rozsudku **British Aggregates/Komisja**, v ktorom sa Súd prvého stupňa zaoberá spôsobilosťou vnútroštátneho opatrenia priznávať selektívnu výhodu pre určité podniky alebo odvetvia³⁵.

V prejednávanej veci, Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska zaviedlo ekodaň, ktorá v zásade zaťažuje uvádzanie na trh čistého kameniva – teda zrnitých materiálov z prvej ťažby používaných v odvetví stavebníctva a verejných prác – s účelom maximalizovať použitie recyklovaného kameniva a iných náhradných materiálov vo vzťahu k čistému kamenivu, podporiť ich racionálne využitie a zabezpečiť internalizáciu environmentálnych nákladov na ťažbu kameniva, ktoré je predmetom dane v súlade so zásadou znečisťovateľ platí. Pri tomto daňovom opatrení Súd prvého stupňa skúmal, či Komisja správne posúdila, že rozlišovanie zavedené skúmaným opatrením vyplývalo z povahy alebo štruktúry všeobecného systému. Ak je totiž zjavné, že rozlišovanie sa zakladá na iných cieľoch, ako sú ciele sledované všeobecným systémom, sporné opatrenie sa v podstate považuje za opatrenie spĺňajúce podmienku selektivity stanovenú v článku 87 ods. 1 ES.

Podľa Súdu prvého stupňa, environmentálna daň alebo ekodaň je autonómne daňové opatrenie, charakterizované svojimi environmentálnymi cieľmi a osobitným základom. Upravuje zdanenie určitých tovarov alebo služieb s cieľom zahrnúť environmentálne náklady do ich ceny a/alebo zvýšiť konkurencieschopnosť recyklovaných výrobkov a zamerať výrobcov a spotrebiteľov na správanie rešpektujúce životné prostredie. Členským štátom oprávneným v oblasti environmentálnej politiky sa však umožňuje zavádzať sektorové ekodane na účel dosiahnutia environmentálnych cieľov. Členské štáty môžu pri zvážení prítomných záujmov vymedziť svoje priority pri ochrane životného prostredia a následne určiť tovary alebo služby, ktoré budú podliehať ekodani. Z toho vyplýva, že samotná okolnosť, že ekodaň je individuálnym opatrením týkajúcim sa určitých tovarov alebo služieb a nemôže byť zaradená do všeobecného systému zdanenia podobných činností s porovnateľným vplyvom na životné prostredie, neznamena, že podobné činnosti, ktoré nepodliehajú uvedenej ekodani, sú selektívne zvýhodnené. V prejednávanom prípade Komisja neprekročila hranice svojej voľnej úvahy, keď sa domnievala, že pôsobnosť spornej dane je možné odôvodniť sledovaním uvedených environmentálnych cieľov a preto táto daň nepredstavuje štátnu pomoc.

2. Procesné otázky

a) *Právo dotknutých osôb predložiť svoje pripomienky*

V dvoch rozsudkoch vyhlásených v roku 2006 Súd prvého stupňa nástojil na upresnení toho, čo musí obsahovať rozhodnutie o začatí konania, aby mohli tretie osoby predložiť svoje pripomienky.

³⁵ Rozsudok Súdu prvého stupňa z 13. septembra 2006, *British Aggregates/Komisja*, T-210/02 (preskúmaný v konaní o odvolaní, C-487/06 P). Otázky selektivity štátnej pomoci sa tiež týka rozsudok Súdu prvého stupňa z 26. januára 2006, *Stadtwerke Schwäbisch Hall a i./Komisja*, T-92/02 (preskúmaný v konaní o odvolaní, C-176/06 P), neuverejnený v Zbierke.

Po prvé, v rozsudku **Le Levant 001 a i./Komisia**, už uvedenom, Súd prvého stupňa upresňuje povinnosti Komisie vyplývajúce z článku 88 ods. 2 ES pokiaľ ide o dodržanie procesných záruk dotknutých osôb v rozhodnutí, ktorým sa vyhlasuje, že vnútroštátne opatrenie je nezlúčiteľné s článkom 87 ods. 1 ES. Súd prvého stupňa sa domnieva, že identifikácia príjemcu pomoci nevyhnutne predstavuje relevantnú skutkovú a právnu otázku, ktorá musí byť uvedená v rozhodnutí o začatí konania, ak je to možné v tomto štádiu konania, pretože Komisia môže prijať rozhodnutie o vymáhaní práve na základe takejto identifikácie. Súd prvého stupňa však konštatuje, že v predmetnej veci sa rozhodnutie o začatí konania nezmieňuje o investoroch ako o eventúálnych príjemcoch uvádzanej pomoci, ale naopak vyvoláva dojem, že týmto príjemcom bol správca spoločného vlastníctva, ktorý bol označený za prevádzkovateľa a konečného vlastníka lode. Súd prvého stupňa z toho vyvodil, že neumožnením súkromným investorom účinne predložiť svoje pripomienky, Komisia porušila článok 88 ods. 2 ES, ako aj všeobecnú zásadu práva Spoločenstva, ktorá vyžaduje, aby každá osoba, voči ktorej možno prijať rozhodnutie, ktoré postihuje jeho práva, musí mať možnosť účinne oznámiť svoje stanovisko týkajúce sa skutočností, ktoré použila Komisia v jeho neprospech na odôvodnenie sporného rozhodnutia.

Po druhé, v rozsudku **Kuwait Petroleum (Nederland)/Komisia**³⁶, Súd prvého stupňa upresňuje, že Komisia nemôže mať povinnosť predložiť úplnú analýzu dotknutej pomoci vo svojom oznámení o začatí konania. Naopak musí definovať dostatočným spôsobom rozsah svojho preskúmania, aby tak nezbavila významu právo zainteresovaných strán predložiť svoje pripomienky. V prejednávanom prípade sa v oznámení nachádzal základný koncept umožňujúci identifikáciu príjemcov, a preto si Komisia v rámci prostriedkov, ktoré mala k dispozícii, splnila riadne svoju povinnosť umožniť dotknutým osobám účinne predložiť svoje pripomienky počas konania vo veci formálneho zisťovania pomoci.

b) *Uvádzanie v konaní pred Súdom prvého stupňa skutočností neuvedených v správnom konaní pred Komisiou*

V dvoch rozsudkoch vyhlásených tento rok Súd prvého stupňa doplnil svoju judikatúru obmedzujúcu právo žalobcu uviesť v konaní pred ním skutočnosti, ktoré Komisia nemala k dispozícii v správnom konaní³⁷.

Takto v rozsudku **Schmitz-Gotha Fahrzeugwerke/Komisia**³⁸, Súd prvého stupňa rozhodol, že žalobca, ktorý sa nezúčastnil správneho konania, sa nemôže dovolávať informácií, o ktorých Komisia počas tohto konania nevedela, pričom žalobca bol výslovne označený za príjemcu predmetnej pomoci a Komisia vyzvala nemecké orgány, ako aj prípadné

³⁶ Rozsudok Súdu prvého stupňa z 31. mája 2006, Kuwait Petroleum (Nederland)/Komisia, T-354/99, zatiaľ neuverejnený v Zbierke.

³⁷ Rozsudky Súdu prvého stupňa zo 14. januára 2004, Fleuren Compost/Komisia, T-109/01, Zb. s. II-127, body 50 a 51, ako aj z 11. mája 2005, Saxonia Edelmetalle a Zemag/Komisia, T-111/01 a T-133/01, body 67 až 70, zatiaľ neuverejnený v Zbierke.

³⁸ Rozsudok Súdu prvého stupňa zo 6. apríla 2006, Schmitz-Gotha Fahrzeugwerke/Komisia, T-17/03, zatiaľ neuverejnený v Zbierke.

dotknuté osoby predložiť dôkaz o určitých skutočnostiach. Akonáhle totiž Komisia umožnila dotknutým osobám účinne predložiť ich pripomienky, nemožno jej vytýkať, že neprihliadla na prípadné skutkové okolnosti, ktoré jej mohli byť, ale neboli predložené počas správneho konania, pričom Komisia nie je povinná preskúmať bez návrhu a odhadom, aké sú okolnosti, ktoré jej mohli byť predložené.

V rovnakom zmysle, Súd prvého stupňa konštatoval v rozsudku **Ter Lembeek/Komisia**³⁹, že žalobkyňa sa aj napriek tomu, že dokonale vedela o začatí konania vo veci formálneho zisťovania, ako aj o potrebe a dôležitosti toho, aby poskytla určité informácie, rozhodla, že sa neúčastní na tomto konaní, a to bez toho, aby uviedla, že rozhodnutie o začatí konania je nedostatočne odôvodnené na to, aby mohla účinne vykonávať svoje práva. Za týchto podmienok sa žalobkyňa po prvýkrát pred Súdom prvého stupňa nemohla odvolávať na informácie, o ktorých Komisia nevedela v čase, keď prijala napadnuté rozhodnutie, ani sa nemôže bez toho, že by to viedlo k neprípustnosti, odvolávať na žalobný dôvod podporený výlučne informáciami, ktoré neboli Komisii známe v čase, keď prijala napadnuté rozhodnutie.

c) *Primeraná lehota*

Vo veci, ktorá bola predmetom rozsudku **Asociación de Estaciones de Servicio de Madrid a Federación Catalana de Estaciones de Servicio/Komisia**⁴⁰, predbežná fáza preskúmania upravená článkom 88 ods. 3 ES trvala skoro 28 mesiacov. Súd prvého stupňa rozhodol, že primeraný charakter trvania postupu predbežného preskúmania v zmysle článku 88 ods. 3 ES, ktorý je potrebné posúdiť vo vzťahu k okolnostiam vlastným pre každú vec, v prejednávanom prípade objem dokumentov predložených žalobkyňami Komisii, ani iné okolnosti prípadu neodôvodňovali trvanie predbežného preskúmania vedeného Komisiou. V každom prípade však pri neexistencii iných okolností, ktorých existencia nebola žalobkyňami preukázaná, samotná skutočnosť, že rozhodnutie bolo prijaté po uplynutí primeranej lehoty, nebola považovaná Súdom prvého stupňa za dostatočnú na konštatovanie nezákonnosti rozhodnutia vydaného Komisiou. Súd prvého stupňa preto žalobu o zrušenie zamietol.

D. Ochranná známka Spoločenstva

Aj v tomto roku sa vo veľkom množstve rozhodnutí uplatnilo nariadenie č. 40/94⁴¹. Počet konaní o ochranných známkach (90), v ktorých sa meritórne rozhodlo, predstavuje 20 % všetkých skončených konaní Súdu prvého stupňa v roku 2006.

³⁹ Rozsudok Súdu prvého stupňa z 23. novembra 2006, *Ter Lembeek/Komisia*, T-217/02, zatiaľ neuverejnený v Zbierke.

⁴⁰ Rozsudok Súdu prvého stupňa z 12. decembra 2006, *Asociación de Estaciones de Servicio de Madrid a Federación Catalana de Estaciones de Servicio/Komisia*, T-95/03, zatiaľ neuverejnený v Zbierke.

⁴¹ Nariadenie Rady (ES) č. 40/94 z 20. decembra 1993 o ochrannej známke spoločenstva (Ú. v. ES L 11, s. 1; Mim. vyd. 17/001, s. 146).

1. Absolútne dôvody zamietnutia

Z ôsmich rozsudkov, ktorými sa rozhodlo vo veci samej o veciach týkajúcich sa absolútnych dôvodov zamietnutia zápisu, Súd prvého stupňa rozhodol o dvoch zrušeníach⁴². Judikatúra sa v tomto roku hlavne týka absolútnych dôvodov zamietnutia založených na nedostatku rozlišovacej spôsobilosti a na opisnej povahe [článok 7 ods. 1 písm. b) a c) nariadenia č. 40/94]. Posúdený ako opisný a bez rozlišovacej spôsobilosti bol napríklad tvar plastovej fľašky na nápoje, tekuté koreniny a potraviny, označenie WEISSE SEITEN, najmä pre určité nahrávacie nosiče a papierové výrobky, ako aj podlhovastý tvar určitých potravinárskych výrobkov pripomínajúci pletenec alebo strapeč⁴³.

2. Relatívne dôvody zamietnutia

Judikatúra z tohto roka sa v tejto oblasti znovu ukázala ako bohatá. Možno napríklad spomenúť upresnenia týkajúce sa súvislosti medzi rozlišovacou spôsobilosťou a dobrým menom v rozsudku **Vitakraft-Werke Wührmann/ÚHVT – Johnson's Veterinary Products (VITACOAT)**, alebo posúdenia ratione temporis konfliktu medzi dvoma ochrannými známkami v rozsudku **MIP Metro/ÚHVT – Tesco Stores (METRO)**⁴⁴. V tejto správe sa však zameriame iba na prínosy týkajúce sa jednak pojmu „príbuzné ochranné známky“ a jednak rozsahu ochrany priznanej na základe riadneho používania ochrannej známky.

a) Pojem „príbuzné ochranné známky“

V rozsudku **Ponte Finanziaria/ÚHVT – Marine Enterprise Projects (BAINBRIDGE)** Súd prvého stupňa upresnil dôležitosť pojmu „príbuzné ochranné známky“ pre posúdenie pravdepodobnosti zámeny⁴⁵. V tejto veci žalobkyňa tvrdila, že skoršie ochranné známky, všetky charakteristické prítomnosťou rovnakého slovného prvku („bridge“), predstavovali „príbuzné ochranné známky“ alebo „sériové ochranné známky“. Podľa nej, táto okolnosť mohla spôsobiť objektívnu pravdepodobnosť zámeny. Podľa Súdu prvého stupňa, hoci pojem „sériových ochranných známk“ nariadenie č. 40/94 nepozná, pravdepodobnosť zámeny sa musí posudzovať globálne, berúc do úvahy všetky faktory relevantné v prejednávacom prípade. Dodal však, že skutočnosť, že námietka proti prihláške ochrannej známky Spoločenstva sa zakladá na viacerých skorších ochranných známkach

⁴² Rozsudky Súdu prvého stupňa zo 4. októbra 2006, Freixenet/ÚHVT (Tvar čiernej matnej vybrúsenej fľaše), T-188/04, a Freixenet/ÚHVT (Tvar bielej vybrúsenej fľaše), T-190/04, zatiaľ neuverejnený v Zbierke.

⁴³ Rozsudky Súdu prvého stupňa z 15. marca 2006, Develey/ÚHVT (Tvar plastovej fľašky), T-129/04 (preskúmaný v konaní o odvolaní, C-238/06 P), zo 16. marca 2006, Telefon & Buch/ÚHVT – Herold Business Data (Weisse Seiten), T-322/03, zatiaľ neuverejnený v Zbierke, a z 31. mája 2006, De Waele/ÚHVT (Tvar salámy), T-15/05, zatiaľ neuverejnený v Zbierke.

⁴⁴ Pozri v tomto poradí rozsudky Súdu prvého stupňa z 12. júla 2006, Vitakraft-Werke Wührmann/ÚHVT – Johnson's Veterinary Products (VITACOAT), T-277/04, a z 13. septembra 2006, MIP Metro/ÚHVT – Tesco Stores (METRO), T-191/04 (preskúmaný v konaní o odvolaní, C-493/06 P), zatiaľ neuverejnený v Zbierke.

⁴⁵ Rozsudok Súdu prvého stupňa z 23. februára 2006, Ponte Finanziaria/ÚHVT I – Marine Enterprise Projects (BAINBRIDGE), T-194/03 (preskúmaný v konaní o odvolaní, C-234/06 P), zatiaľ neuverejnený v Zbierke.

a tieto známky majú vlastnosti, vďaka ktorým je možné ich považovať za súčasť rovnakej „série“ alebo za „príbuzné známky“, predstavuje relevantný faktor na účely posúdenia existencie pravdepodobnosti zámeny. K tomu môže dôjsť, buď ak vyjadrujú integrálne rovnaký rozlišujúci prvok s pridaným obrazovým alebo slovným prvkom, ktorý ich odlišuje, alebo ak sa v nich opakuje rovnaká predpona alebo prípona, ktorá je vyňatá z pôvodnej ochrannej známky. Za týchto podmienok môže byť totiž pravdepodobnosť zámeny vyvolaná možnosťou asociácie medzi prihlasovanou ochrannou známkou a skoršími ochrannými známkami, ktoré sú súčasťou série, ak sú medzi prihlasovanou ochrannou známkou a skoršími známkami podobnosti, ktoré môžu v spotrebiteľovi vyvolať predstavu, že prihlasovaná známka je súčasťou tejto série, a preto výrobky, ktoré označuje, majú rovnaký alebo príbuzný obchodný pôvod ako výrobky chránené skoršími ochrannými známkami.

Súd prvého stupňa však obmedzil toto riešenie len na prípady, v ktorých sú splnené dve kumulatívne podmienky. Po prvé, majiteľ série skorších ochranných znáмок musí predložiť dôkaz o používaní všetkých znáмок patriacich do série alebo aspoň o počte ochranných znáмок, ktoré môžu vytvoriť „sériu“. Po druhé, okrem podobnosti so všetkými známkami patriacimi do série, prihlasovaná ochranná známka musí mať aj vlastnosti, ktoré ju zaraďujú do série. Súd prvého stupňa spresňuje, že tak by tomu nebolo v prípade, ak by spoločný prvok skorších sériových ochranných znáмок bol použitý v prihlasovanej ochrannej známke na inom mieste ako na mieste, na akom sa obvykle nachádza v ochranných známkach série, alebo by bol tento spoločný prvok použitý s rozdielnym sémantickým obsahom. V prejednávanom prípade, Súd prvého stupňa konštatoval, že prinajmenšom prvá z týchto dvoch podmienok nebola splnená, pretože žalobkyňa preukázala prítomnosť na trhu len dvoch skorších ochranných znáмок uvedenej série.

b) *Rozsah ochrany vyplývajúcej z riadneho používania ochrannej známky*

Článok 15 ods. 1 nariadenia č. 40/94 stanovuje, že ak počas obdobia piatich rokov po zápise majiteľ nepoužíval riadne ochrannú známku Spoločenstva v Spoločenstve v súvislosti s tovarmi alebo službami, pre ktoré bola zapísaná, alebo ak takéto používanie bolo pozastavené nepretržite päť rokov, ochranná známka Spoločenstva je predmetom sankcií uvedených v tomto nariadení, pokiaľ neexistujú oprávnené dôvody jej nepoužívania. Druhý odsek tohto ustanovenia uvádza, že za riadne používanie sa tiež považuje používanie ochrannej známky Spoločenstva v podobe, ktorá sa líši od podoby, v akej bola zapísaná v prvkoch, ktoré nemenia rozlišovaciu spôsobilosť ochrannej známky.

Okrem toho, podľa článku 43 ods. 2 nariadenia č. 40/94, ak to prihlasovateľ navrhne, majiteľ skoršej ochrannej známky, ktorý podal námietku, musí predložiť dôkaz o tom, že v období päť rokov pred dňom uverejnenia prihlášky ochrannej známky Spoločenstva bola skoršia ochranná známka Spoločenstva v Spoločenstve riadne používaná v súvislosti s tovarmi alebo službami, pre ktoré je zapísaná a ktoré uvádza ako dôvod svojej námietky, alebo o tom, že existujú náležité dôvody nepoužívania, za predpokladu, že skoršia ochranná známka Spoločenstva bola k tomuto dňu už zapísaná najmenej päť rokov. Podľa rovnakého ustanovenia, ak sa skoršia ochranná známka Spoločenstva používala iba vzhľadom na časť tovarov alebo služieb, pre ktoré bola zapísaná, považuje

sa na účely preskúmania námietky za zapísanú iba pre túto časť tovarov alebo služieb. Tretí odsek článku 43 nariadenia č. 40/94 rozširuje uplatnenie týchto zásad aj pre prípad skorších národných ochranných známok.

V rozsudku **Ponte Finanziaria/ÚHVT**, už citovanom, sa Súd prvého stupňa vyjadroval k tvrdeniu žalobkyne, ktoré sa týkalo pojmu „obrannej ochranná známka“. Tento pojem podľa talianskeho práva umožňuje uplatniť výnimku z pravidla výmazu ochrannej známky z dôvodu jej nepoužívania za predpokladu, že „majiteľ nepoužívanej ochrannej známky je zároveň majiteľom inej alebo iných podobných ochranných známok, ktoré sú stále platné, z ktorých aspoň jedna sa používa na označenie rovnakých tovarov alebo služieb“.

Súd prvého stupňa však rozhodol, že koncept „obrannej ochrannej známky“ bol neznámy v režime ochrany ochrannej známky Spoločenstva, ktorý stanovuje ako základnú podmienku pre uznanie práv vyplývajúcich z ochranných známok skutočné používanie označenia dotknutých tovarov a služieb pri podnikaní. Súd prvého stupňa v tomto ohľade upresnil, že ochranné nahrávky nepredstavovali „oprávnené dôvody“ nepoužívania, stanovené v článku 43, ods. 2, nariadenia č. 40/94. Tento pojem totiž odkazuje na dôvody súvisiace s prekážkami používania ochrannej známky alebo na situácie, v ktorých by sa používanie ochrannej známky pri podnikaní ukázalo za všetkých relevantných okolností konkrétneho prípadu ako nadmieru náročné. Takým by mohol byť napríklad prípad, keď vnútroštátna právna úprava vyžaduje obmedzenia uvádzania výrobkov označených ochrannou známkou na trh. Nie je tomu tak ale v prípade, ak vnútroštátne ustanovenie umožňuje prihlásiť ako ochrannú známkou označenia, ktoré nie sú určené na používanie pri podnikaní z dôvodu ich čisto obrannej funkcie iného označenia, ktoré je predmetom používania ochranných známok pri podnikaní.

Koncept „obrannej ochrannej známky“ už nie je spojený s možnosťou majiteľa ochrannej známky preukázať riadne používanie tým, že predloží dôkaz o používaní pri podnikaní vo forme, ktorá sa mierne líši od formy, v akej bol zápis vykonaný. Podľa Súdu prvého stupňa predmetom článku 15 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 40/94 je totiž umožniť majiteľovi ochrannej známky upraviť označenie, ktoré používa pri podnikaní tak, aby táto úprava bez zmeny rozlišovacej spôsobilosti umožnila lepšie prispôsobenie požiadavkám uvádzania dotknutých tovarov a služieb na trh a ich propagácie. Rozsah vecnej pôsobnosti tohto ustanovenia sa obmedzuje na situácie, keď označenie konkrétne používané majiteľom ochrannej známky predstavuje formu, v ktorej sa táto ochranná známka používa pri podnikaní. Naopak, toto ustanovenie neumožňuje majiteľovi zapísanej ochrannej známky vyhnúť sa povinnosti používať túto ochrannú známkou tým, že na svoj prospech poukáže na používanie podobnej ochrannej známky, ktorá je predmetom osobitného zápisu.

3. Formálne a procesné otázky

Z funkčnej kontinuity medzi inštanciami Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu (ochranné známky a vzory) (ÚHVT) vyplýva, že odvolací senát je v rozsahu pôsobnosti článku 74 ods. 1 nariadenia č. 40/94 (ktorý v prípade konaní o relatívnych dôvodoch

zamietnutia zápisu ukladá povinnosť obmedziť preskúmanie na dôvody a návrhy účastníkov konania) povinný založiť svoje rozhodnutie na všetkých skutkových a právnych okolnostiach, ktoré dotknutý účastník konania predložil buď v rámci konania v prvom stupni alebo v odvolacom konaní s jedinou výhradou upravenou v článku 74 ods. 2 nariadenia č. 40/94 (t. j. ÚHVT nemôže zohľadniť skutočnosti alebo dôkazy, ktoré účastníci konania včas nepredložili)⁴⁶.

Súd prvého stupňa v tomto roku pokračoval v upresňovaní tak zo skutkového, ako aj z právneho hľadiska významu svojej judikatúry objasnením predmetu preskúmania, ktoré vykonáva odvolací senát.

Na jednej strane, pokiaľ ide o vecné preskúmanie odvolacím senátom, v rozsudkoch **La Baronia de Turis/ÚHVT – Baron Philippe de Rothschild (LA BARONNIE) a Caviar Anzali/ÚHVT – Novomarket (Asetra)** Súd prvého stupňa rozhodol, že odvolací senát má rovnaké právomoci ako oddelenie, ktoré prijalo napadnuté rozhodnutie, a že jeho preskúmanie sa vzťahuje na spor v celom rozsahu až ku dňu, keď o ňom rozhoduje⁴⁷. Preto preskúmanie odvolacími senátmi sa neobmedzuje na skúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia, ale prostredníctvom devolutívneho účinku odvolacieho konania v sebe zahŕňa nové posúdenie sporu v jeho celku, pričom odvolacie senáty sú povinné preskúmať pôvodný návrh nanovo v celom rozsahu a vziať do úvahy dôkazy, ktoré boli v konaní pred nimi včas predložené. Súd prvého stupňa preto rozhodol, že ak odsek 2 článku 74 nariadenia č. 40/94 priznáva ÚHVT fakultatívnu právomoc nevziať do úvahy dôkazy, ktoré účastníci konania nepredložili „včas“, tento pojem sa má na účely konania pred odvolacím senátom vykladať ako odkazujúci na lehotu uplatniteľnú pre podanie odvolania, ako aj na lehoty stanovené v priebehu predmetného konania. Keďže sa tento pojem vzťahuje na všetky konania prebiehajúce na ÚHVT, nebude mať plynutie lehôt stanovených útvárom rozhodujúcim na prvom stupni na predloženie dôkazov vplyv na otázku, či tieto boli predložené odvolaciemu senátu „včas“. Odvolací senát je tak povinný vziať do úvahy jemu predložené dôkazy nezávisle od skutočnosti, či tieto boli alebo neboli predložené námietkovému oddeleniu. Vzhľadom na to, že sporné dokumenty boli v prejednávanej veci predložené v rámci prílohy prehlásenia podaného odvolaciemu senátu v štvormesačnej lehote stanovenej článkom 59 nariadenia č. 40/94, nemožno ich predloženie posudzovať ako oneskorené v zmysle článku 74 ods. 2 nariadenia č. 40/94.

Súd prvého stupňa však rozhodol, že je vhodné preskúmať dôsledky, ktoré treba vyvodiť z tohto nesprávneho právneho posúdenia, keďže vada konania má za následok zrušenie rozhodnutia alebo jeho časti len v prípade, ak sa preukáže, že pri neexistencii tejto vady by napadnuté rozhodnutie mohlo mať iný obsah. V prejednávanej veci, pripomínajúc, že jeho úlohou nie je nahradiť ÚHVT v posúdení predmetných podkladov, Súd prvého stupňa uviedol, že nemožno vylúčiť, že dôkazy, ktoré odvolací senát

⁴⁶ Rozsudok Súdu prvého stupňa z 23. septembra 2003, Henkel/ÚHVT – LHS (UK) (KLEENCARE), T-308/01, Zb. s. II-3253, bod 32.

⁴⁷ Rozsudky Súdu prvého stupňa z 10. júla 2006, La Baronia de Turis/ÚHVT – Baron Philippe de Rothschild (LA BARONNIE), T-323/03, a z 11. júla 2006, Caviar Anzali/ÚHVT – Novomarket (Asetra), T-252/04, zatiaľ neuverejnený v Zbierke.

neprávom odmietol vziať do úvahy, mohli zmeniť obsah napadnutého rozhodnutia. Preto zrušil napadnuté rozhodnutie ⁴⁸.

Na druhej strane, pokiaľ ide o právne posúdenie, ktoré vykonáva odvolací senát, Súd prvého stupňa v rozsudku **DEF-TEC Defense Technology/ÚHVT – Defense Technology (FIRST DEFENSE AEROSOL PEPPER PROJECTOR)** upresnil, že nie je v zásade ohraničené výlučne odvolacími dôvodmi, ktoré uvádza odvolateľ⁴⁹. Následne, aj keď odvolateľ neuviedol osobitný odvolací dôvod, odvolací senát je napriek tomu povinný preskúmať so zreteľom na všetky relevantné právne a skutkové okolnosti, či rozhodnutie, ktoré je predmetom žaloby, mohlo alebo nemohlo byť prijaté zákonným spôsobom. V danom prípade žalobca na Súde prvého stupňa uvádza, že rozhodnutie námietkového oddelenia je vzhľadom na chýbajúci podpis neplatné. Súd prvého stupňa rozhodol, že hoci tento žalobný dôvod nebol uvedený pred odvolacím senátom, a za predpokladu, že by sa porušenie uplatniteľných podstatných formálnych náležitostí preukázalo, mal odvolací senát tento dôvod uviesť z úradnej povinnosti.

Rovnako z procesného hľadiska sa Súd prvého stupňa v tomto roku ďalej zaoberal otázkou, ktoré dôkazy proti rozhodnutiu odvolacieho senátu možno predložiť v konaní pred ním.

V rozsudku **Vitakraft-Werke Wührmann/ÚHVT**, už citovanom, Súd prvého stupňa vychádzal z predchádzajúcej judikatúry, keď rozhodol, že skutočnosti namietané pred ním bez ich predchádzajúceho uplatnenia u orgánov ÚHVT môžu mať vplyv na zákonnosť rozhodnutia odvolacieho senátu, len ak bol ÚHVT povinný sa nimi zaoberať na základe vlastnej iniciatívy. Keďže článok 74 ods. 1 nariadenia č. 40/94 stanovuje, že v prípade konania týkajúceho sa relatívnych dôvodov zamietnutia zápisu sa ÚHVT pri svojom skúmaní obmedzí na fakty, dôkazy a argumenty predložené účastníkmi konania a na požadovaný žalobný návrh, ÚHVT nemusí brať do úvahy z vlastnej iniciatívy skutočnosti, ktoré neboli predložené účastníkmi konania. V dôsledku toho, takéto skutočnosti nie sú spôsobilé spochybniť zákonnosť rozhodnutia odvolacieho senátu.

Naopak, v rozsudku **Armacell/ÚHVT – nmc (ARMAFOAM)**, Súd prvého stupňa rozhodol, že skutočnosť, že účastník konania uviedol pred námietkovým oddelením, že výrobky označené spornými ochrannými známkami môžu byť prípadne zhodné a neskôr pred odvolacím senátom vyhlásil, že o otázke podobnosti výrobkov sa nemusí rozhodnúť vzhľadom na údajný rozdiel medzi kolidujúcimi označeniami, nemala vôbec za následok, že by sa ÚHVT nemal zaoberať otázkou, či výrobky označené uvedenými ochrannými známkami sú podobné alebo zhodné⁵⁰. Následne táto skutočnosť nemá za následok zbavenie tohto účastníka práva spochybniť na Súde prvého stupňa posúdenie odvolacieho senátu v hraniciach právneho a skutkového rámca sporu v tejto veci pred uvedeným senátom.

⁴⁸ Z dôvodu v podstate podobnej analýzy pozri rozsudok Torre Muga, už citovaný.

⁴⁹ Rozsudok Súdu prvého stupňa zo 6. septembra 2006, DEF-TEC Defense Technology/ÚHVT – Defense Technology (FIRST DEFENSE AEROSOL PEPPER PROJECTOR), T-6/05, zatiaľ neuverejnený v Zbierke.

⁵⁰ Rozsudok Súdu prvého stupňa z 10. októbra 2006, Armacell/ÚHVT – nmc (ARMAFOAM), T-172/05, zatiaľ neuverejnený v Zbierke.

E. Prístup k dokumentom

Tento rok boli vyhlásené len dva rozsudky, v ktorých bolo rozhodnuté o odmietnutí prístupu k dokumentom podľa nariadenia č. 1049/2001⁵¹. Tieto rozsudky však umožnili Súdu prvého stupňa upresniť rozsah výnimiek založených na ochrane účelu inšpekcií a vyšetrovaní, ako aj na ochrane súdnych konaní.

Na jednej strane, v rozsudku **Technische Glaswerke Ilmenau/Komisia**, ktorý sa týkal zamietnutia žiadosti o prístup k dokumentom týkajúcim sa konania z oblasti štátnej pomoci, Súd prvého stupňa rozhodol, že samotná skutočnosť, že Komisia uviedla, že prístup by mohol ohroziť potrebný dialóg medzi Komisiou, členským štátom a podnikmi dotknutými v rámci prebiehajúcich vyšetrovaní, nepreukázala existenciu osobitných okolností, ktoré by odôvodňovali, aby sa nevykonalo konkrétne a individuálne preskúmanie dokumentov, o prístup ku ktorým sa žiadalo.

Na druhej strane, v rozsudku **Franchet a Byk/Komisia**, sa Súd prvého stupňa priklonil k zamietnutiu prístupu k rôznym dokumentom OLAF-u a vnútorného kontrolného servisu Komisie. Tieto dokumenty boli oznámené francúzskym a luxemburským súdnym orgánom v rámci vyšetrovania týkajúceho sa nezrovnalostí, ktorých sa dopustil Eurostat. V tomto prípade bola spochybnená zodpovednosť žalobcov.

Súd prvého stupňa po tom, ako pripomenul, že výnimky zo zásady, ktorú predstavuje prístup k dokumentom inštitúcií treba vykladať a aplikovať reštriktívnym spôsobom, skúma uplatnenie uvedených výnimiek uskutočnené Komisiou, obzvlášť tých, ktoré sa týkajú ochrany súdneho konania a účelu inšpekcií, vyšetrovania a kontroly.

Pokiaľ ide o prvú výnimku, Súd prvého stupňa sa domnieva, že za okolností, aké nastali v prejednávanom prípade, Komisia nemohla tvrdiť, že rôzne dokumenty, ktoré zaslal OLAF, boli vypracované výlučne na účely súdneho konania. Opatrenia, ktoré prijímú príslušné vnútroštátne orgány alebo orgány Spoločenstva v nadväznosti na správy a informácie, ktoré im postúpi OLAF, sú však vo výlučnej a úplnej zodpovednosti týchto orgánov a môže sa stať, že oznámenie OLAF-u vnútroštátnym orgánom alebo orgánu Spoločenstva nepovedie k začatiu súdneho konania na vnútroštátnej úrovni alebo disciplinárneho alebo správneho konania na úrovni Spoločenstva. Rešpektovanie vnútroštátnych procesných pravidiel je dostatočne zabezpečené, ak sa orgán uistí, že sprístupnením dokumentov sa neporuší vnútroštátne právo. A preto v prípade pochybností sa mal OLAF obrátiť na vnútroštátny súd a bol by povinný odmietnuť prístup len vtedy, ak by sa vnútroštátny súd vyjadril proti sprístupneniu uvedených dokumentov.

Pokiaľ ide o druhú výnimku vyplývajúcu z ochrany účelu inšpekcií, vyšetrovania a kontroly, Súd prvého stupňa rozhodol, že toto ustanovenie sa uplatní len vtedy, ak sprístupnenie predmetných dokumentov môže ohroziť dovŕšenie predmetnej inšpekcie, vyšetrovania

⁵¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 z 30. mája 2001 o prístupe verejnosti k dokumentom Európskeho parlamentu, Rady a Komisie (Ú. v. ES L 145, s. 43; Mim. vyd. 01/003, s. 331). Rozsudky Súdu prvého stupňa zo 6. júla 2006, *Franchet a Byk*, T-391/03 a T-70/04, a zo 14. decembra 2006, *Technische Glaswerke Ilmenau/Komisia* T-237/02, zatiaľ neuvyverejnené v Zbierke.

alebo kontroly. Preto je nevyhnutné overiť, či v čase prijatia napadnutých rozhodnutí ešte prebiehali inšpekcie a vyšetrovania, ktoré mohli byť ohrozené a či tieto činnosti boli vykonané v primeranej lehote. Komisia sa v predmetnom prípade nedopustila nesprávneho právneho posúdenia ani nesprávneho posúdenia, keď usúdila, že v čase prijatia prvého napadnutého rozhodnutia musel byť odmietnutý prístup k dokumentom, ktoré boli postúpené francúzskym a luxemburským orgánom, a to z dôvodu, že ich sprístupnenie by ohrozilo ochranu účelu inšpekcií, vyšetrovania a kontroly. V každom prípade je zjavné, že v určitých oznámeniach OLAF-u Komisii sa OLAF vyjadril *in abstracto*, čiže z právneho hľadiska dostatočne nepreukázal, že sprístupnenie týchto dokumentov by konkrétne ohrozilo ochranu účelu inšpekcií, vyšetrovania a kontroly a že použitá výnimka sa skutočne vzťahuje na všetky informácie obsiahnuté v uvedených dokumentoch. Rozhodnutie o zamietnutí prístupu bolo preto zrušené v rozsahu, v akom sa týkalo posledných uvedených dokumentov.

Na záver je potrebné spomenúť uplatnenie zásad v rozsudku **Kallianos/Komisia** vyplývajúcich z nariadenia č. 1049/2001 na rozhodnutie, v rámci žaloby podanej úradníkom proti rozhodnutiu o zrážke z jeho platu, o žalobnom dôvode založenom najmä na nedostatku transparentnosti⁵². V tejto veci žalobca požiadal o prístup k stanovisku právneho servisu Komisie, ktoré sa týkalo jeho osobnej situácie. Hoci žalobca nepodal žiadosť na základe nariadenia č. 1049/2001, práve vzhľadom na judikatúru týkajúcu sa tejto právnej úpravy bolo rozhodnuté, že Komisia čiastočne porušila právo na prístup k spisu žalobcu. Súd prvého stupňa však nezrušil rozhodnutie Komisie, pretože odmietnutie sprístupniť sporné právne stanovisko nemalo negatívny vplyv na obhajobu žalobcu.

F. Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika (SZBP) – boj proti terorizmu

Súd prvého stupňa vyhlásil v tomto roku tri rozsudky týkajúce sa boja proti terorizmu⁵³. Prvé dva boli doplnením zásad, ktoré boli stanovené v rozsudku Yusuf a Al Barakaat International Foundation/Rada a Komisia, ako aj v rozsudku Kadi/Rada a Komisia⁵⁴, kým tretí bol vydaný v úplne novej právnej súvislosti.

Bezpečnostná rada Organizácie spojených národov prijala následkom teroristických útokov z 11. septembra 2001 niekoľko rezolúcií, v ktorých vyzvala všetky členské štáty Organizácie spojených národov (OSN) zmraziť majetky a iné finančné prostriedky fyzických a právnických osôb spojeným s Talibanom, Usámom bin Ládinom a sieťou Al-Qaida. Bezpečnostná rada poverila Výbor pre sankcie, aby určil dotknuté subjekty a viedol ich

⁵² Rozsudok Súdu prvého stupňa zo 17. mája 2006, Kallianos/Komisia, T-93/04 (preskúmaný v konaní o odvolaní, C-323/06 P), zatiaľ neuverejnený v Zbierke.

⁵³ Rozsudky Súdu prvého stupňa z 12. júla 2006, Ayadi/Rada, T-253/02 (preskúmaný v konaní o odvolaní, C-403/06 P), zatiaľ neuverejnený v Zbierke, ako aj Hassan/Rada a Komisia, T-49/04 (preskúmaný v konaní o odvolaní, C-399/06 P), neuverejnený v Zbierke, a rozsudok Súdu prvého stupňa z 12. decembra 2006, Organizácia mudžahedínov iránskeho ľudu/Rada, T-228/02, zatiaľ neuverejnený v Zbierke.

⁵⁴ Rozsudky Súdu prvého stupňa z 21. septembra 2005, Yusuf a Al Barakaat International Foundation/Rada a Komisia, T-306/01 (preskúmaný v konaní o odvolaní, C-45/05 P), Zb. s. II-3533, ako aj z 21. septembra 2005, Kadi/Rada a Komisia, T-315/01 (preskúmaný v konaní o odvolaní, C-402/05 P), Zb. s. II-3649.

aktuálny zoznam. V Spoločenstve boli tieto rezolúcie vykonané nariadeniami Rady, ktoré nariadili zmrazenie finančných prostriedkov dotknutých fyzických a právnických osôb. Tieto sú zapísané do zoznamu pravidelne kontrolovaného Komisiou na základe aktualizácií uskutočňovaných Výborom pre sankcie. Výnimky zo zmrazenia finančných prostriedkov môžu byť z humanitárnych dôvodov priznané štátmi so súhlasom Výboru pre sankcie. Podľa osobitného postupu môže byť Výboru pre sankcie predložená žiadosť o výmaz zo zoznamu prostredníctvom štátu, v ktorom má dotknutá osoba trvalé bydlisko, alebo ktorého je štátnym príslušníkom.

Chafiq Ayadi, tuniský štátny príslušník s bydliskom v Dubline (Írsko) a Faraj Hassan, líbyjský štátny príslušník, väznený v Brixton (Spojené kráľovstvo) boli zapísaní do predmetného zoznamu Spoločenstva. Tieto osoby požiadali Súd prvého stupňa, aby zrušil toto opatrenie, a Súd prvého stupňa v dvoch rozsudkoch, ktoré vydal, upresňuje viaceré body, ktoré sa týkajú postupu zmrazenia finančných prostriedkov.

V rozsudku **Ayadi/Rada**, už citovanom, Súd prvého stupňa po tom, ako pripomenul, že zmrazenie finančných prostriedkov stanovené napadnutým nariadením neporušuje základné práva fyzickej osoby uznané v celosvetovom meradle (jus cogens), pripúšťa, že ide o mimoriadne drastické opatrenie. Dodáva však, že dôležitosť cieľov sledovaných predmetnou právnou úpravou môže odôvodňovať takéto negatívne dôsledky a zmrazenie finančných prostriedkov nebráni dotknutým jednotlivcom s ohľadom na okolnosti viesť uspokojujúci osobný, rodinný a spoločenský život. Najmä, týmto jednotlivcom nie je bránené vo výkone profesijnej činnosti, hoci v každom prípade je regulovaný výber príjmov z tejto činnosti.

Ďalej, pokiaľ ide o postup výmazu zo zoznamu, Súd prvého stupňa konštatuje, že smernice Výboru pre sankcie a napadnuté nariadenie Rady stanovujú právo jednotlivcov podať Výboru pre sankcie žiadosť o opätovné preskúmanie svojho prípadu prostredníctvom vlády krajiny, v ktorej má trvalé bydlisko a/alebo ktorej je štátnym príslušníkom. Toto právo je teda rovnako zabezpečené právnym poriadkom Spoločenstva. V rámci skúmania takejto žiadosti sú členské štáty povinné rešpektovať základné práva zainteresovaných osôb pokiaľ nie sú prekážkou pre riadne vykonanie ich záväzkov podľa Charty OSN. Najmä, členské štáty musia v maximálnej možnej miere dbať o to, aby zainteresovaným bolo umožnené účinne uplatniť svoje stanovisko pred príslušnými vnútroštátnymi orgánmi. Členské štáty nemôžu odmietnuť začatie konania o preskúmaní iba z toho dôvodu, že dotknutý jednotlivec nie je schopný predložiť presné a relevantné informácie, pretože sa nemohol dozvedieť z dôvodu ich tajnej povahy presné dôvody, ktoré odôvodňovali jeho zahrnutie do zoznamu. Sú tiež povinné dbať o to, aby prípad zainteresovaných osôb bol bez odkladu, lojálne a nestranne predložený Výboru pre sankcie, ak sa to zdá objektívne odôvodnené s ohľadom na predložené relevantné informácie.

Zainteresovaní majú napokon možnosť podať návrh na začatie konania pred vnútroštátnym súdom proti prípadnému svojvoľnému odmietnutiu príslušného vnútroštátneho orgánu predložiť ich prípad Výboru pre sankcie na opätovné preskúmanie. Potreba zaistiť plnú účinnosť práva Spoločenstva môže viesť vnútroštátny súd k tomu, aby v prípade potreby nepoužil vnútroštátne pravidlo, ktoré bráni výkonu tohto práva, akým je pravidlo, ktoré by vylučovalo súdnu kontrolu odmietnutia vnútroštátnych orgánov konať tak, aby sa zabezpečila diplomatická ochrana ich štátnych príslušníkov. V predmetnej veci sa Súd

prvého stupňa domnieva, že páni Ayadi a Hassan musia uplatniť možnosti súdnej ochrany založené na vnútroštátnom práve, ak majú v úmysle spochybniť údajný nedostatok lojálnej spolupráce írskych a britských orgánov voči nim.

Rozsudok **Organizácia mudžahedínov iránskeho ľudu/Rada**, už citovaný, sa takisto týka boja proti terorizmu, ale bol vydaný v inom právnom kontexte, na účely zachovania iných zásad. Dňa 28. septembra 2001 totiž Bezpečnostná rada OSN prijala rezolúciu, v ktorej vyzvala všetky členské štáty OSN na boj s terorizmom všetkými prostriedkami a na boj proti financovaniu terorizmu, najmä zmrazením finančných prostriedkov právnických a fyzických osôb, ktoré páchajú alebo sa pokúšajú o spáchanie teroristických činov. Táto rezolúcia sa odlišuje od rezolúcií uvedených v rozsudkoch Yusuf a Al Barakaat International Foundation/Rada a Komisia, Kadi/Rada a Komisia, Ayadi/Rada ako aj Hassan/Rada a Komisia, už citovaných, v tom zmysle, že určenie osôb, ktorých finančné prostriedky je potrebné zmraziť, je ponechané na diskrečnej právomoci štátov. V Spoločenstve bola táto rezolúcia vykonaná najmä dvomi spoločnými pozíciami a nariadením Rady prijatými 27. decembra 2001, ktorými bolo nariadené zmrazenie finančných prostriedkov fyzických a právnických osôb zapísaných do zoznamu založeného a pravidelne aktualizovaného Radou⁵⁵. V spoločnej pozícii a v rozhodnutí z 2. mája 2002 Rada aktualizovala zoznam dotknutých fyzických a právnických osôb tým, že tam doplnila najmä Organizáciu mudžahedínov iránskeho ľudu (OMPI)⁵⁶. Odvtedy Rada prijala rôzne spoločné pozície a rozhodnutia aktualizujúce predmetný zoznam, pričom OMPI v ňom stále figurovala. OMPI podala na Súd prvého stupňa žalobu, v ktorej žiadala zrušenie týchto spoločných pozícií a rozhodnutí v rozsahu, v akom sa jej tieto akty týkajú.

Vo svojom rozsudku Súd prvého stupňa konštatuje, že určité základné práva a záruky, najmä právo na obhajobu, povinnosť odôvodnenia a právo na účinnú súdnu ochranu, sú v kontexte prijatia rozhodnutia Spoločenstva o zmrazení finančných prostriedkov podľa sporného nariadenia v podstate plne uplatniteľné. Pokiaľ ide o právo na obhajobu, Súd prvého stupňa stanovil rozdiel medzi predmetným prípadom a prípadmi, ktoré boli predmetom rozsudku Yusuf a Al Barakaat International Foundation/Rada a Komisia, ako aj rozsudku Kadi/Rada a Komisia. Keďže v systéme, ktorý je sporný v predmetnej veci bolo konkrétne určenie fyzických a právnických osôb, ktorých finančné prostriedky majú byť zmrazené, ponechané na posúdenie členov OSN, toto určenie patrí do výkonu vlastnej právomoci, predpokladajúcej zo strany Spoločenstva vykonanie posúdenia z hľadiska práva OSN. Za týchto podmienok, rešpektovanie práva na obhajobu dotknutých osôb spočíva v podstate v celom rozsahu na Rade.

Stanovujúc rozsah týchto práv a záruk, ako aj obmedzení, ktoré sa na ne môžu vzťahovať v kontexte prijatia opatrenia Spoločenstva na zmrazenie finančných prostriedkov, Súd prvého stupňa najskôr rozhodol, že všeobecná zásada rešpektovania práva na obhajobu si

⁵⁵ Spoločná pozícia 2001/930/SZBP o boji s terorizmom (Ú. v. ES L 344, s. 90; Mim. vyd. 18/01, s. 213), spoločná pozícia 2001/931/SZBP o uplatňovaní špecifických opatrení na boj s terorizmom (Ú. v. ES L 344, s. 93; Mim. vyd. 18/01, s. 217) a nariadenie (ES) č. 2580/2001 o určitých obmedzujúcich opatreniach zameraných proti určitým osobám a subjektom s cieľom boja proti terorizmu (Ú. v. ES L 344, s. 70; Mim. vyd. 18/01, s. 207).

⁵⁶ Spoločná pozícia 2002/340/SZBP, ktorou sa aktualizuje spoločná pozícia 2001/931 [neoficiálny preklad] (Ú. v. ES L 116, s. 75), ako aj rozhodnutie 2002/334/ES o vykonaní článku 2 ods. 3 nariadenia č. 2580/2001 a zrušení rozhodnutia 2001/927/ES [neoficiálny preklad] (Ú. v. ES L 116, s. 33).

nevyžaduje, aby boli dotknuté osoby pri prijímaní prvotného rozhodnutia na zmrazenie ich finančných prostriedkov vypočuté Radou, keďže toto rozhodnutie musí mať účinok prekvapenia. Naopak, táto zásada si vyžaduje, pokiaľ tomu nebránia naliehavé dôvody týkajúce sa bezpečnosti Spoločenstva alebo jeho členských štátov, alebo udržiavanie ich medzinárodných vzťahov, aby údaje, ktoré sú podkladom pre rozhodnutie o zmrazení finančných prostriedkov, boli oznámené pokiaľ možno s prijatím prvotného rozhodnutia, alebo hneď ako je to možné po prijatí tohto rozhodnutia. S rovnakými výhradami musí byť dotknutým osobám umožnené účinne uplatniť ich pripomienky pred prijatím každého ďalšieho rozhodnutia o zachovaní zmrazenia finančných prostriedkov.

Rovnako, stále s rovnakými výhradami, odôvodnenie prvotného rozhodnutia o zmrazení finančných prostriedkov sa musí špecificky a konkrétne týkať údajov, ktoré viedli k zmrazeniu finančných prostriedkov, najmä presných informácií alebo materiálu zo spisu, ktoré preukazujú, že vo vzťahu k dotknutým osobám bolo príslušným vnútroštátnym orgánom prijaté rozhodnutie. Odôvodnenie musí tiež uvádzať dôvody, pre ktoré sa Rada pri uplatnení svojej voľnej úvahy domnieva, že voči dotknutým osobám je potrebné prijať takéto opatrenie.

Napokon, právo na účinnú súdnu ochranu je zabezpečené právom dotknutých osôb podať žalobu na Súd prvého stupňa proti každému rozhodnutiu, ktorým sa nariaďuje zmrazenie ich finančných prostriedkov alebo jeho zachovanie. Vzhľadom na širokú mieru voľnej úvahy, ktorou disponuje Rada v tejto oblasti, preskúmanie zákonnosti týchto rozhodnutí vykonávané Súdom prvého stupňa sa musí obmedziť na overenie toho, či boli dodržané procesné pravidlá a pravidlá odôvodnenia, či sa vychádzalo z vecne správnych skutkových okolností, a či nedošlo k zjavnému omylu v posúdení alebo k zneužitiu právomoci.

Uplatnením týchto zásad v prejednávanom prípade Súd prvého stupňa poznamenáva, že relevantná právna úprava nestanovuje výslovne žiadny postup oznámenia skutočností na obvinenie a vypočutie dotknutých osôb, ktoré by bolo vykonané v predstihu alebo súčasne s prijatím prvotného rozhodnutia o zmrazení ich finančných prostriedkov alebo v kontexte prijatia následných rozhodnutí o zachovaní zmrazenia finančných prostriedkov, s cieľom dosiahnutia ich výmazu zo zoznamu. Súd prvého stupňa v nadväznosti na to konštatuje, že OMPI neboli oznámené skutočnosti, ktoré viedli k zmrazeniu finančných prostriedkov, v žiadnom momente pred podaním žaloby. Ani prvotné rozhodnutie o zmrazení finančných prostriedkov ani následné rozhodnutia o zachovaní tohto zmrazenia vôbec neuvádzajú presné informácie alebo materiál zo spisu, ktoré preukazujú, že bolo príslušným vnútroštátnym orgánom prijaté rozhodnutie odôvodňujúce jeho zaradenia do sporného zoznamu. Súd prvého stupňa z toho vyvodil porušenie povinnosti odôvodnenia, ktorá spočíva na Rade. V dôsledku toho Súd prvého stupňa zrušil napadnuté rozhodnutie v rozsahu, v akom sa týka OMPI.

II. Sporové konania o náhradu škody

A. Podmienky prípustnosti žaloby o náhradu škody

Žaloba o náhradu škody založená na článku 288 druhom odseku ES je autonómnym právnym prostriedkom, ktorý sa od žaloby o neplatnosť líši v tom, že nesmeruje k zrušeniu

určitého opatrenia, ale k náhrade ujmy spôsobenej inštitúciou. Osobitosť žaloby o náhradu škody vedie k tomu, že musí byť výnimočne posúdená ako neprípustná, ak v skutočnosti smeruje ku zrušeniu aktu, ktorý sa stal záväzným, a ak by v prípade, že by jej bolo vyhovené, mala za následok zrušenie právnych účinkov predmetného aktu. Podľa judikatúry tak tomu bolo najmä v prípade, ak žaloba o náhradu škody smerovala k zaplateniu sumy, ktorej výška presne zodpovedala poplatkom, ktoré zaplatil žalobca pri výkone aktu, ktorý sa stal záväzným⁵⁷.

Vo veci, ktorá bola predmetom rozsudku **Danzer/Rada**⁵⁸, sa žalobcovia svojou žalobou domáhali náhrady škody, ktorú údajne utrpeli z dôvodu penále, ktoré im uložili príslušné rakúske orgány na základe vnútroštátneho práva, ktorým boli prebraté dve smernice na zosúladenie právnych úprav týkajúcich sa spoločností⁵⁹. Nedomáhali sa žiadnej náhrady škody, ktorú by bolo možné považovať za odlišnú od samotných účinkov bezprostredne a výlučne vyplývajúcich z výkonu rozhodnutia o penále. Súd prvého stupňa z toho usúdil, že žalobcovia sa prostredníctvom ich žaloby o náhradu škody usilovali o dosiahnutie účinkov, ktoré sú spojené so zrušením rozhodnutí o penále prijatých vnútroštátnymi orgánmi s príslušnou právomocou a preto ich žaloba bola neprijateľná.

Súd prvého stupňa vyvodil tento záver z viacerých úvah týkajúcich sa systematiky metód práva Spoločenstva. Rozhodol totiž, že aj za predpokladu, že dotknuté smernice by boli priamym základom vnútroštátnych rozhodnutí o pokutách a žalobcovia by takto mali záujem na konštatovaní ich nezákonnosti, ich žaloba o náhradu škody nepredstavovala vhodný prostriedok na dosiahnutie tohto cieľa. V systéme opravných prostriedkov stanovených v Zmluve sa za vhodný prostriedok považuje domáhanie sa pred vnútroštátnym súdom prejednávajúcim žalobu proti týmto rozhodnutiam, aby s cieľom posúdiť platnosť sporných ustanovení podal návrh na začatie prejudiciálneho konania na Súdny dvor. Súd prvého stupňa v tomto ohľade vôbec nepovažoval za relevantnú skutočnosť, že vnútroštátne súdy, na ktorých prebiehalo konanie, zamietli ich žiadosti v tomto zmysle. Súd prvého stupňa totiž upresnil, že bez toho, aby bola dotknutá prípadná zodpovednosť daného členského štátu⁶⁰, judikatúra Súdneho dvora nepozná všeobecnú povinnosť podania návrhu na začatie prejudiciálneho konania⁶¹. Súd prvého stupňa teda rozhodol, že mu neprináležalo, aby v rámci žaloby o náhradu škody posúdil vhodnosť odmietnutia rakúskych súdov podať návrh na začatie prejudiciálneho konania s cieľom posúdiť platnosť sporných ustanovení uvedených smerníc. Podľa Súdu prvého stupňa by totiž prípustnosť žaloby o náhradu škody žalobcom umožnila obísť nielen zamietnutie ich návrhov na zrušenie vnútroštátnych rozhodnutí o penále zo strany vnútroštátnych súdov,

⁵⁷ Rozsudok Súdneho dvora z 26. februára 1986, Krohn/Komisia, 175/84, Zb. s. 753, body 30, 32 a 33.

⁵⁸ Rozsudok Súdu prvého stupňa z 21. júna 2006, Danzer/Rada, T-47/02, zatiaľ neuverejnený v Zbierke.

⁵⁹ Prvá smernica Rady 68/151/EHS z 9. marca 1968 o koordinácii ochranných opatrení, ktoré členské štáty vyžadujú od obchodných spoločností na ochranu záujmov spoločníkov a tretích osôb v zmysle druhého odseku článku 48 zmluvy ES s cieľom zabezpečiť rovnocennosť týchto ochranných opatrení v rámci celého spoločenstva (Ú. v. ES L 65, 14.3.1968, s. 8); štvrtá smernica Rady 78/660/EHS z 25. júla 1978 o ročnej účtovnej závierke niektorých typov spoločností, vychádzajúca z článku 44 ods. 2 písm. g) zmluvy (Ú. v. ES L 222, 14.8.1978, s. 11).

⁶⁰ Rozsudok Súdneho dvora z 30. septembra 2003, Köbler, C-224/01, Zb. s. I-10239.

⁶¹ Rozsudky Súdneho dvora zo 6. októbra 1982, CILFIT, 283/81, Zb. s. 3415, bod 21, a z 22. októbra 1987, Foto-Frost, 314/85, Zb. s. 4199, bod 14.

ktoré jediné majú na to právomoc, ale aj odmietnutie tými istými vnútroštátnymi súdmi podať návrh na začatie prejudiciálneho konania na Súdny dvor, čo by predstavovalo zásah do samotnej zásady súdnej spolupráce, ktorá sa uplatňuje v prejudiciálnom konaní.

B. Prijateľnosť návrhov smerujúcich k tomu, aby bol vydaný príkaz

V rozsudku **Galileo/Komisía**⁶², sa Súd prvého stupňa v rámci žaloby o náhradu škody vyjadril k prípustnosti návrhov smerujúcich k dosiahnutiu zastavenia údajných protiprávnych konaní Komisie. V tejto veci žalobkyne, ktoré boli majiteľkami viacerých ochranných známk Spoločenstva obsahujúcich označenie Galileo, vzniesli námietky voči používaniu tohto pojmu Komisiou v súvislosti s európskym projektom systému satelitnej rádiovkej navigácie a žiadali najmä, aby Súd prvého stupňa zakázal Komisii používanie tohto pojmu. Komisia sa dovoľávala neprípustnosti týchto návrhov s tvrdením, že Zmluva ES takú zodpovednosť sudcovi Spoločenstva nezveruje, a to ani v rámci konania o náhradu škody.

Súd prvého stupňa sa však domnieval, že súd Spoločenstva mal podľa článku 288 druhého odseku ES a článku 235 ES právomoc uložiť Spoločenstvu akúkoľvek formu náhrady škody v súlade so zásadami spoločnými pre právne poriadky členských štátov v oblasti mimozmluvnej zodpovednosti vrátane náhrady v naturálnej forme, ak sa to javí v súlade s týmito zásadami, v prípade potreby tiež formou príkazu tak urobiť alebo neurobiť. Pritom v oblasti ochranných známk smernica 89/104⁶³ pristupuje k harmonizácii, ktorá oprávňuje majiteľa ochrannej známky „zabrániť všetkým tretím osobám“ ju používať. Súd prvého stupňa z toho vyvodil, že jednotná ochrana majiteľa ochrannej známky vyplývala zo všeobecných zásad spoločných členským štátom v tom zmysle, že Spoločenstvo sa v podstate nemôže vyhnúť zodpovedajúcemu procesnému opatreniu prostredníctvom sudcu Spoločenstva, a inštitúcie Spoločenstva sú povinné konať úplne v súlade s právom Spoločenstva, ktoré zahŕňa aj sekundárne právo.

C. Príčinná súvislosť

Uplatnenie mimozmluvnej zodpovednosti Spoločenstva, či už za protiprávne konanie, alebo v prípade absencie takého konania, predpokladá príčinnú súvislosť medzi udalosťou a spôsobenou škodou⁶⁴. V rozsudkoch **Abad Pérez a i./Rada a Komisia**, ako aj **É.R. a i./**

⁶² Rozsudok Súdu prvého stupňa z 10. mája 2006, Galileo International Technology a i./Komisia, T-279/03 (preskúmaný v konaní o odvolaní, C-325/06 P), zatiaľ neuverejnený v Zbierke.

⁶³ Prvá smernica Rady 89/104/EHS z 21. decembra 1988 o aproximácii právnych predpisov členských štátov v oblasti ochranných známk (Ú. v. ES L 40, 11.2.1989, s. 1; Mim. vyd. 17/001, s. 92).

⁶⁴ Pozri najmä, pokiaľ ide o zodpovednosť z dôvodu protiprávneho konania, rozsudok Súdneho dvora z 5. marca 1996, Brasserie du pêcheur a Factortame, C-46/93 a C-48/93, Zb. s. I-1029, bod 51; ako aj, pokiaľ ide o zodpovednosť v prípade absencie takého konania, rozsudok Súdu prvého stupňa zo 14. decembra 2005, FIAMM a FIAMM Technologies/Rada a Komisia, T-69/00 (preskúmaný v konaní o odvolaní, C-120/06 P), bod 160, zatiaľ neuverejnený v Zbierke.

Rada a Komisia⁶⁵ Súd prvého stupňa upresnil pojem príčinnej súvislosti v rámci žalôb podaných postupne španielskymi chovateľmi, nepriamymi poškodenými a právnymi nástupcami piatich osôb zosnulých vo Francúzsku, ktorými sa usilovali získať náhradu škôd, ktoré boli im údajne spôsobené činnosťami a opomenutiami zo strany Rady a Komisie vzhľadom na šírenie choroby šialených kráv a novej formy Creutzfeldt-Jakobovej choroby v Európe.

V tejto súvislosti Súd prvého stupňa najmä upresnil, že v oblasti, akou je oblasť zdravia zvierat a ľudí, musí byť existencia príčinnej súvislosti medzi správaním a spôsobenou škodou preukázaná na základe analýzy správania vyžadovaného od inštitúcií v závislosti od vedeckých poznatkov v tom čase. Navyše, v prípadoch, kde správanie, ktoré údajne vyvolalo uvedenú škodu, pozostáva z absencie konania, je obzvlášť potrebné mať istotu, že uvedená škoda bola skutočne spôsobená vytykanou nečinnosťou a nemohla byť vyvolaná správaním odlišným od toho, ktoré je vytykané žalovaným inštitúciám. Opierajúc sa najmä o tieto zásady, Súd prvého stupňa napokon rozhodol, že nebolo preukázané, že údajne protiprávne činnosti a opomenutia zo strany Rady a Komisie mohli byť považované za určitú a priamu príčinu uvedených škôd. Nebolo totiž preukázané, že sporné škody by neboli vznikli, ak by žalované inštitúcie prijali – alebo v minulosti prijali – opatrenia, ktorých neprijatie im žalobcovia vytykali.

D. Zodpovednosť za protiprávne správanie

Podľa ustálenej judikatúry v oblasti zodpovednosti Spoločenstva za škody spôsobené osobám porušením práva Spoločenstva, ktorého sa dopustila inštitúcia alebo orgán Spoločenstva, je priznané právo na náhradu škody, keď sú splnené tri podmienky, to znamená, že z porušeného pravidla práva vyplývajú práva jednotlivca, že porušenie je dostatočne preukázané a že existuje priama príčinná súvislosť medzi porušením právnej normy pôvodcom protiprávneho úkonu a škodou, ktorú utrpel poškodený⁶⁶. V dvoch prípadoch Súd prvého stupňa upresnil, že bolo potrebné pravidlo práva rozumieť ako pravidlo, z ktorého vyplývajú práva jednotlivcom.

Na prvom mieste, v rozsudku **Camós Grau/Komisia**, už uvedenom, Súd prvého stupňa rozhodol, že pravidlo neustrannosti, ktoré zaväzuje inštitúcie pri plnení takých vyšetrovacích úloh, akých plnením je poverený OLAF, sa okrem všeobecného záujmu zameriava na ochranu dotknutých osôb, a priznáva im teda subjektívne právo na dodržiavanie zodpovedajúcich záruk⁶⁷. Preto je potrebné ho považovať za pravidlo, ktoré má za cieľ priznať práva jednotlivcom. V prejednávanom prípade bolo porušenie tohto pravidla OLAF-om závažné a zjavné. Okrem toho, existuje priama príčinná súvislosť medzi porušením právnej normy pôvodcom protiprávneho úkonu a škodou, ktorú utrpel žalobca, pozostávajúcou zo zásahu do jeho cti a profesijného dobrého mena a ťažkostí spojených

⁶⁵ Rozsudky Súdu prvého stupňa z 13 décembre 2006, Abad Pérez a i./Rada a Komisia, T-304/01, ako aj É.R. a i./Rada a Komisia, T-138/03, zatiaľ neuverejnený v Zbierke.

⁶⁶ Pozri najmä rozsudok *Brasserie du pêcheur a Factortame*, už citovaný, bod 51.

⁶⁷ Rozsudok Súdu prvého stupňa zo 6. apríla 2006, *Camós Grau/Komisia*, T-309/03, zatiaľ neuverejnený v Zbierke.

s jeho existenčnými podmienkami. Súd prvého stupňa teda priznal pánovi M. Camós Grau náhradu škody vo výške 10 000 EUR.

Na druhom mieste, v rozsudku **Tillack/Komisia**, Súd prvého stupňa pripomína, že už rozhodol, že zásada správneho úradného postupu sama o sebe nepriznáva práva jednotlivcom⁶⁸. Súd prvého stupňa však upresňuje, že je tomu inak, pokiaľ je táto zásada vyjadrením osobitných práv, akým je právo, aby sa ich záležitosti vybavovali neustranne, spravodlivo a v primeranej lehote, právo byť vypočutý, právo na prístup k spisu alebo právo na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle článku 41 Charty základných práv Európskej únie⁶⁹.

E. Zodpovednosť v prípade absencie protiprávneho konania

Ako Súd prvého stupňa rozhodol v zložení veľkej komory v roku 2005, článok 288 druhý odsek ES umožňuje jednotlivcom dosiahnuť za určitých podmienok na súde náhradu škôd aj v prípade, že nedošlo k protiprávnemu konaniu pôvodcu škody⁷⁰. V roku 2006, Súd prvého stupňa mal možnosť sa opakovane vyjadriť k tomuto systému zodpovednosti, o čom svedčia tieto dva prípady.

Na jednej strane, v rozsudku **Galileo/Komisia**, už citovanom, Súd prvého stupňa pripomína, že zodpovednosť Spoločenstva v prípade, že nedošlo k protiprávnemu konaniu možno uplatniť len v prípade, ak ide o škodu neobvyklú a osobitú. Škoda sa považuje za neobvyklú, pokiaľ prekračuje hranice hospodárskych rizík, ktoré sú vlastné činnostiam v predmetnom sektore. Súd prvého stupňa však v tomto prípade usudzuje, že skutočnosť, že škoda bola spôsobená tým, že inštitúcia Spoločenstva použila určitý pojem na označenie projektu, nemožno považovať za prekročenie hraníc rizík, ktoré sú vlastné používaniu rovnakého pojmu ako ochrannej známky, keďže z dôvodu vlastností vybraného pojmu, inšpirovaného menom slávneho talianskeho matematika, fyzika a astronóma, sa majiteľ známky dobrovoľne vystavil riziku, že niekto iný môže v súlade s právom, t. j. bez poškodenia práv z ochrannej známky, nazvať rovnakým menom jeden zo svojich projektov.

Na druhej strane, v rozsudku **Masdar/Komisia**⁷¹, Súd prvého stupňa uznal možnosť žalobcu domáhať sa bezdôvodného obohatenia a konania bez príkazu na účely založenia mimozmluvnej zodpovednosti inštitúcií aj v prípade absencie ich protiprávneho konania. Dôvodom vzniku tohto prípadu bola zmluva o subdodávke, podpísaná žalobkyňou so zmluvnou spoločnosťou Komisie. Táto spoločnosť po tom, ako jej žalobkyňa nevyplatila odmenu, sa obrátila na Komisiu, ktorá jej však odmietla priamo zaplatiť. Žalobkyňa preto podala žalobu o náhradu škody, v ktorej uviedla, že Komisia porušila určité zásady mimozmluvnej zodpovednosti uznané veľkým počtom členských štátov.

⁶⁸ Rozsudok Súdu prvého stupňa zo 4. októbra 2006, Tillack/Komisia, T-193/04, ktorý cituje rozsudok Súdu prvého stupňa zo 6. decembra 2001, Area Cova a i./Rada a Komisia, T-196/99, Zb. s. II-3597, bod 43.

⁶⁹ Charta základných práv Európskej únie vyhlásená 7. decembra 2000 v Nice (Ú. v. ES C 364, 2000, s. 1).

⁷⁰ Rozsudok FIAMM a FIAMM Technologies/ Rada a Komisia, už citovaný, body 158 à 160.

⁷¹ Rozsudok Súdu prvého stupňa zo 16. novembra 2006, Masdar/Komisia, T-333/03, zatiaľ neuverejnený v Zbierke.

Uviedla najmä občianskoprávnu žalobu založenú na bezdôvodnom obohatení (zásada de in rem verso) a na konaní bez príkazu (zásada negotiorum gestio).

Po tom, ako pripomenul, že zodpovednosť Spoločenstva možno založiť aj v prípade absencie protiprávneho konania, Súd prvého stupňa konštatuje, že žaloby založené na bezdôvodnom obohatení alebo konaní bez príkazu majú za osobitných podmienok v občianskom práve predstavovať základ mimozmluvnej povinnosti pre toho, kto sa obohatil, alebo osobu, o ktorej záležitosť ide, ktorá pozostáva vo všeobecnosti buď z vrátenia toho, čo bolo nadobudnuté neoprávnene, alebo z nahradenia škody konajúceho. Preto žalobné dôvody založené na bezdôvodnom obohatení a konaní bez príkazu nemožno zamietnuť iba z dôvodu, že podmienka týkajúca sa protiprávnosti spávania inštitúcie nie je splnená. Uvádzajúc tiež, že súd Spoločenstva už mal príležitosť uplatniť určité zásady vrátenia súm zaplatených bez právneho dôvodu, najmä v prípade bezdôvodného obohatenia, ktorého zákaz predstavuje všeobecnú zásadu práva Spoločenstva, Súd prvého stupňa vyvodzuje záver, že je vhodné preskúmať, či podmienky žaloby založenej na bezdôvodnom obohatení alebo žaloby založenej na konaní bez príkazu sú v prejednávanom prípade splnené.

V tomto ohľade Súd prvého stupňa pripomína spôsoby použitia týchto žalôb podľa zásad spoločných pre právne poriadky členských štátov, čo znamená, že na jednej strane ich nemožno použiť, pokiaľ prospech toho, kto sa obohatil, alebo osoby, o ktorej záležitosť ide, je možné zdôvodniť zmluvou alebo právnou povinnosťou a, na druhej strane, že tieto žaloby môžu byť vo všeobecnosti použité len subsidiárne, to znamená v prípade, ak poškodená osoba nemôže použiť na uplatnenie svojho nároku žiadnu inú žalobu. Na základe toho Súd prvého stupňa v prejednávanom prípade uzavrel, že žalobné dôvody, ktoré uviedla žalobkyňa, nie sú dôvodné.

III. *Návrhy na nariadenie predbežného opatrenia*

Predsedom Súdu prvého stupňa bolo v tomto roku podaných 25 návrhov na nariadenie predbežného opatrenia, čo predstavuje mierny nárast v porovnaní s počtom návrhov (21) predložených v minulom roku. V roku 2006 sudca rozhodujúci o predbežnom opatrení meritórne rozhodol v 24 prípadoch a dvakrát vyhovel návrhom na nariadenie predbežného opatrenia v uzneseniach **Globe/Komisía a Romana Tabacchi/Komisía**⁷².

Uznesenie **Globe/Komisía** predstavuje pokračovanie uznesenia vydaného v roku 2005 vo veci Deloitte/Komisía⁷³, ale na rozdiel od rozhodnutia vydaného v poslednej uvedenej veci, viedlo k nariadeniu predbežných opatrení. Žalobkyňa v prejednávanom prípade požiadala o odklad výkonu rozhodnutia, ktorým Komisia zamietla ponuku žalobcu v rámci postupu verejného obstarávania dodávok určených pre niektoré krajiny strednej Ázie.

⁷² Uznesenie Súdu prvého stupňa z 20. júla 2006, Globe/Komisía, T-114/06 R, a z 13. júla 2006, Romana Tabacchi/ Komisia, T-11/06 R, zatiaľ neuverejnené v Zbierke.

⁷³ Uznesenie predsedu Súdu prvého stupňa z 20. septembra 2005, Deloitte Business Advisory/ Komisia, T-195/05 R, Zb. s. II-3485.

Najskôr, pokiaľ ide o podmienku týkajúcu sa existencie *fumus boni juris*, sudca rozhodujúci o predbežnom opatrení rozhodol, že jeden zo žalobných dôvodov, ktoré uviedla žalobkyňa, mal za následok vznik vážnej pochybnosti, pokiaľ ide o zákonnosť verejného obstarávania. Skúmajúc preto, či bolo naliehavé nariadiť navrhnutý odklad výkonu, sudca rozhodujúci o predbežnom opatrení uznal, že nie je jeho úlohou predpovedať opatrenia, ktoré mohla prijať Komisia pri výkone prípadného zrušujúceho rozsudku. Dodal však, že všeobecná právna zásada úplnej a účinnej súdnej ochrany znamená, že musí byť zabezpečená predbežná ochrana osôb podliehajúcich súdnej právomoci, pokiaľ je nevyhnutná na plnú účinnosť budúceho konečného rozhodnutia, aby sa predišlo medzere v právnej ochrane zabezpečovanej súdmi Spoločenstva. Je teda vhodné preskúmať, či po prípadnom vyhlásení zrušujúceho rozsudku možnosť Komisie zorganizovať nové verejné obstarávanie by umožnila napraviť škodu uvedenú žalobcom, a v prípade zápornej odpovede posúdiť, či žalobcovi možno priznať náhradu škody.

V prejednávanej príhode bolo však málo pravdepodobné, že po prípadnom vyhlásení zrušujúceho rozsudku, ku ktorému by pravdepodobne došlo po skončení výkonu zmluvy, by Komisia zorganizovala nové verejné obstarávanie. Sudca rozhodujúci o predbežnom opatrení teda skúmal, či Globe mohla byť priznaná náhrada škody za stratu možnosti získať zmluvu, ktorá bola predmetom verejného obstarávania Spoločenstva. Akokoľvek pravdepodobná by bola táto možnosť, bolo veľmi ťažké, až nemožné, určiť jej rozsah a následne posúdiť s vyžadovanou presnosťou škodu, ktorá vyplývala z jej straty. Keďže škoda nemohla byť stanovená s dostatočnou presnosťou, bolo nevyhnutné ju považovať za ťažko napravitelnú. Predseda Súdu prvého stupňa sa tiež domnieval, že táto škoda bola vážna, vzhľadom na osobitné okolnosti prejednávanej príhody a vlastnosti trhu, na ktorom pôsobila žalobkyňa a podnik, ktorý bol záujemcom o uzavretie zmluvy.

Napokon, pristupiac k porovnaniu predmetných záujmov, sudca rozhodujúci o predbežnom opatrení pripomenul, že existovali vážne dôvody domnievať sa, že Komisia konala protiprávne. Okrem toho, vzhľadom na náhradu škody, ktorú mohol záujemca o uzavretie zmluvy žiadať od Komisie na príslušnom súde, rovnováha záujmov sa nemohla nakláňať v prospech záujemcu o uzavretie zmluvy na úkor žalobkyne. Okrem toho Komisia nemohla uviesť žiadny záujem, ktorý by mohol zmeniť toto posúdenie, takže sudca rozhodujúci o predbežnom opatrení nariadil odklad výkonu rozhodnutia o uzavretí zmluvy.

V uznesení **Romana Tabacchi/Komisie** sa Predseda Súdu prvého stupňa vyjadril o návrhu, ktorý podal podnik usilujúci sa dosiahnuť oslobodenie od povinnosti zložiť bankovú záruku ako podmienku možnosti neuhradiť okamžite pokutu, ktorá mu bola uložená. Sudca rozhodujúci o predbežnom opatrení konštatoval, že okolnosti v predmetnej veci boli výnimočné a odôvodňovali čiastočný odklad povinnosti žalobkyne zložiť bankovú záruku. Žalobkyni sa totiž podarilo preukázať, okrem existencie *fumus boni juris*, že zložitá ekonomická situácia jej a jej akcionárov bola príčinou, pre ktorú jej určité banky odmietli udeliť žiadanú záruku. Porovnaním záujmov v prejednávanej veci sa sudca rozhodujúci o predbežnom opatrení tiež domnieval, že finančné záujmy Komisie by neboli lepšie chránené okamžitým nariadením výkonu rozhodnutia, keďže bolo nepravdepodobné, že by mohla získať sumu zodpovedajúcu výške pokuty. V tomto prípade boli tiež nariadené predbežné opatrenia.

Na záver uvedieme skutočnosť, že v prípade, ktorý bol predmetom rozsudku **Endesa/Komisia**⁷⁴, už uvedeného v súvislosti s kontrolou koncentrácií, žalobkyňa podala návrh na nariadenie predbežného opatrenia, smerujúci najmä k nariadeniu odkladu výkonu rozhodnutia Komisie, ktorým bola zamietnutá sťažnosť Endesy⁷⁵. Sudca rozhodujúci o predbežnom opatrení vo svojom uznesení pripomína, že naliehavosť návrhu na nariadenie predbežných opatrení sa musí posudzovať s ohľadom na existujúcu nevyhnutnosť predbežne rozhodnúť s cieľom predísť vzniku vážnej a nenapraviteľnej ujmy na strane účastníka konania, ktorý požaduje nariadenie predbežného opatrenia. Taká ujma musí byť predovšetkým spôsobilá vzniknúť na strane záujmov tohto účastníka konania. Endesa najmä uvidela, že existuje nebezpečenstvo, že v prípade nenariadenia predbežného opatrenia Gas Natural prevezme nad ňou kontrolu a pristúpi k jej likvidácii, pričom táto ujma by podľa žalobkyne ovplyvnila tiež jej akcionárov. Podľa sudcu rozhodujúceho o predbežnom opatrení však Endesa nemôže účinne namietat naliehavosť ujmy, ktorá by vznikla jej akcionárom, pretože títo majú odlišnú právnu subjektivitu. Pokiaľ ide o údajnú osobnú ujmu Endesy, predseda Súdu prvého stupňa konštatuje, že je teoretická, keďže závisí od vyhlásenia a úspešnosti ponuky na prevzatie, ktorej úspech v tomto štádiu nebol preukázaný. Napokon sa sudca rozhodujúci o predbežnom opatrení domnieva, že v každom prípade nie je preukázané, že opravné prostriedky stanovené španielskym právom neumožňujú spoločnosti Endesa vyhnúť sa vážnej a nenapraviteľnej ujme, ktorú uvádza. Predseda Súdu prvého stupňa preto zamietol návrh na nariadenie predbežného opatrenia.

⁷⁴ Rozsudok Súdu prvého stupňa zo 14. júla 2006, Endesa/Komisia, T-417/05, zatiaľ neuverejnený v Zbierke.

⁷⁵ Uznesenie predsedu Súdu prvého stupňa z 1. februára 2006, Endesa/Komisia, T-417/05 R, neuverejnené v Zbierke.